

# HRVATSKI VOJNIK

Broj 166. Godina IV. 14. prosinca 2007. [www.hrvatski-vojn timer.hr](http://www.hrvatski-vojn timer.hr) BESPLATNI PRIMJERAK



€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79; SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

21. prosinca 2007.  
POKLANJAMO CD



## RAZGOVOR

general pukovnik Marijan MAREKOVIĆ, glavni inspektor obrane

# U očekivanju promjena u radu Inspektorata

# ČUVARI SVJETSKOG MIRA

Pozivamo vas na:

- projekciju filma
- predstavljanje monografije
- izložbu fotografija

o sudjelovanju naših pripadnika  
u misiji ISAF u Afganistanu

Kinodvorana Zvonimir  
20. prosinca 2007. u 15 sati.

**Ulaz slobodan**



TJEDNIK MINISTARSTVA OBRANE

**HRVATSKI  
VOJNIK**

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Jasenka Pešak,

Boženka Bagarić

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

Tiskara Zelina d.d.,

K. Krizmanić 1, 10380 Sv. I. Zelina

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojniki.hr>E-mail: [hrvajnik@morh.hr](mailto:hrvajnik@morh.hr)

Naklada: 5800 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara  
(EMPA)Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.  
Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu  
službeni stav Ministarstva obrane RH

# IZ SADRŽAJA

**General pukovnik  
Marijan Mareković,  
glavni inspektor obrane**

"Ulazak Hrvatske u NATO savez u predstojećem razdoblju zasigurno će uvjetovati i promjenu misije Inspektorata obrane, što će zahtijevati pripremu novih zakonskih propisa o radu Inspektorata", zaključio je general Mareković...

Strana 4

## Na službeno putovanje po novim uputama

Sve isplate putnih naloga, uključivo i predujmovima, provodit će se sustavom jedinstvenog računa Državne riznice i poslovnim sustavom MORH-a izravno na tekuće račune djelatnika. To znači da više nećete morati brinuti jeste li podignuli predujam prije polaska na službeno putovanje jer će vam novac biti na raspolaganju i bez dolaska na blagajnu...

Strana 9

**Završena selekcijska obuka  
za specijalna djelovanja**

Na završnoj svečanosti selekcijske obuke Bojna za specijalna djelovanja u svoje redove uvela je nove, mlade snage, a tom im je prigodom brigadir Županić poručio: "Noseći zelene beretke pronosite ponos i ugled BSD-a diljem naše zemlje, a ako zatreba i u inozemstvu"

Strana 12

## Haubice na kotačima

Prije svega zbog prihvatljive cijene, ali i lakog prijevoza transportnim avionima, samovozne haubice na kotačima (kamionima) postale su traženo oružje ne samo "siromašnih" vojski



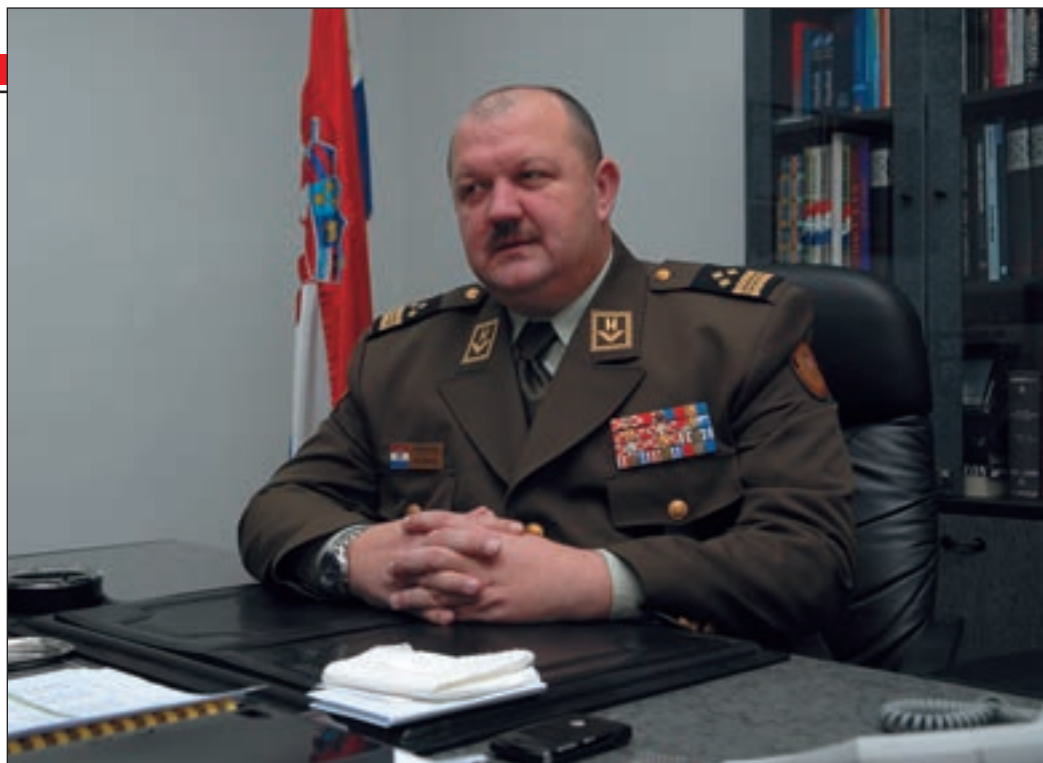
Strana 21

Naslovniciu snimio Tomislav BRANDT

general pukovnik  
Marijan MAREKOVIĆ

glavni inspektor obrane

- **Inspektorat obrane ocjenjuje spremnost zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga**
- **Glavni inspektor obrane za svoj je rad odgovoran ministru obrane**
- **Inspektorat obrane svoj će rad u predstojećem razdoblju proširiti na nekoliko novih ili dosad manje zastupljenih područja**
- **Aktualni preustroj Oružanih snaga bit će također čest predmet nadzora u sljedećem razdoblju**



## U očekivanju promjena u radu Inspektorata

“Ulazak Hrvatske u NATO savez u predstojećem razdoblju zasigurno će uvjetovati i promjenu uloge Inspektorata obrane, što će zahtijevati pripremu novih zakonskih propisa o radu Inspektorata“, zaključio je general Mareković, napominjući da će se time promijeniti i sadašnje metode rada

— Marija ALVIR, snimio Davor KIRIN —

Inspektorat obrane specifična je

ustrojbeno cjelina, ali i posebno

važna zbog mjesta i uloge koju

ima u obrambenom sustavu

Republike Hrvatske

**P**rošlo je otprilike tri mjeseca otkad je Vlada RH, na prijedlog ministra obrane, imenovala general pukovnika Marijana Marekovića glavnim inspektorom obrane. S obzirom na njegov dugogodišnji staž u obrambenom sustavu, generala Marekovića nije potrebno posebno predstavljati, no valja podsjetiti na to da je dosad obnašao brojne visoke dužnosti. Bio je ratni zapovjednik *Tigrova*, zamjenik načelnika Glavnog stožera OSRH-a, zapovjednik Zbornog područja Zagreb, a potom i 1. korpusa. Obnašao je i dužnost pomoćnika ministra za personalno upravljanje, a prije dolaska na čelo Inspektorata obrane bio je zapovjednik Hrvatske kopnene vojske.

**Možete li se ukratko osvrnuti na novu dužnost s obzirom na dosadašnje koje ste obnašali?**

Kao i svaku dužnost na koju sam dosad bio imenovan, i ovu smatram

korakom dalje u profesionalnoj karijeri i novim izazovom. Ovo je drugi put da sam imenovan na dužnost u Ministarstvu obrane. Slobodno bih zaključio da je Inspektorat obrane specifična ustrojbeno cjelina, posebno važna zbog mjesta i uloge koju ima u obrambenom sustavu Republike Hrvatske.

**Koja je ključna uloga i koje su zadatke Inspektorata obrane?**

Uloga Inspektorata obrane definirana je određenim člancima Zakona o obrani i Pravilnikom o radu Inspektorata obrane te Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva obrane. Time je Inspektorat određen kao upravna organizacija Ministarstva, koja obavlja nadzorne poslove nad sustavom vojne i civilne obrane. Inspektorat obrane ocjenjuje spremnost zapovjedništava, postrojbi i ustanova Oružanih snaga, te obavlja druge poslove koje mu povjeri ministar obrane. Glavni

inspektor obrane za svoj je rad odgovoran ministru obrane, a u skladu sa Zakonom o obrani imenuje ga Vlada Republike Hrvatske.

#### **Kakvo ste stanje zatekli u Inspektoratu?**

Za razliku od nekih drugih ustrojbenih cjelina, Inspektorat obrane relativno je slabo popunjen, napose civilnim stručnjacima, pa će popuna kvalitetnim osobljem biti jedan od prvih koraka kako bi se dodijeljene zadaće obavljale što učinkovitije. Materijalni uvjeti u kojima rade inspektori nisu zadovoljavajući pa će i na tom području biti nužno poduzeti niz aktivnosti, kako bi se postigli

***S obzirom na stalni trend povećanja broja pripadnika hrvatskih Oružanih snaga u mirovnim misijama u svijetu i na to da će ulaskom Hrvatske u NATO taj broj vjerojatno rasti, smatram da Inspektorat obrane u predstojećem razdoblju treba ojačati i usmjeriti svoje djelovanje na nadzor i ocjenu spremnosti postrojbi koje se upućuju u mirovne misije***

odgovarajući uvjeti rada. U ovo kratko vrijeme koliko sam na dužnosti zaključio sam da će više pozornosti trebati posvetiti i profesionalnom razvoju inspektora izobrazbom, obukom i tečajevima.

#### **Koji su najveći problemi u radu kojima se susrećete i hoće li se što mijenjati u načinu rada?**

Problemi s kojima se susreće obrambeni sustav u cjelini održavaju se neizravno i na Inspektorat obrane. Česte promjene ustroja onemogućavaju dugoročno planiranje, još nije precizno definiran sustav ci-

vilne obrane za buduće razdoblje, donesen je niz strateški važnih dokumenata za obrambeni sustav kojih nije bilo prilikom reguliranja zakonskih obveza Inspektorata i slično. Ulazak Hrvatske u NATO savez u predstojećem razdoblju zasigurno će uvjetovati i promjenu uloge koju Inspektorat obrane sada ima, što će zahtijevati pripremu novih zakonskih propisa u radu Inspektorata. Sve to promijenit će i sadašnje metode rada u Inspektoratu obrane.

#### **Dakle, ulaskom Hrvatske u NATO očekujete promjene u ustroju i radu Inspektorata?**

Očekujem da će u Inspektoratu, slično kao i u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama, doći do određenih ustrojbenih promjena te promjena u načinu i metodama rada. Pretpostavljam da će najviše promjena biti na području ocjenjivanja borbene spremnosti Oružanih snaga. Ocjena spremnosti, koju će davati Inspektorat, morat će biti čitljiva i jasna i drugim članicama i tijelima NATO saveza kako bi se postigla interoperabilnost eventualnih zajedničkih kontingenata u međunarodnim misijama. Vjerujem također da će nadređeni dobiti veće značenje u ocjenjivanju borbene spremnosti podređenih postrojbi. Inspektorat će se pojavljivati iznimno sa zadaćom verifikacije dodijeljene ocjene, a više će se baviti pitanjima pomoći ministru obrane u vojnim pitanjima i istragama kada su sva druga sredstva iscrpljena, te nadzorom zakonitosti i obukom radi otklanjanja uočenih negativnih pojava.

#### **Kakva je međunarodna suradnja Inspektorata, bilateralna i multilateralna?**

Inspektorat obrane ima uspostavljene bilateralne odnose sa Slovenijom i Srbijom od susjednih zemalja te s Turskom i Bugarskom, a tijekom sljedeće godine planira se uspostaviti bilateralna obrambena suradnja s Mađarskom i Španjolskom. Bilateralni susreti sa zemljama članicama NATO saveza od velike su koristi za Inspektorat, jer nam omogućuju da pojedina iskustva i probleme s kojima su se susretale te zemlje možemo upoznati i razmo-

*Inspektorat obrane relativno je slabo popunjen, napose civilnim*

*stručnjacima, pa će popuna kvali-*

*tetnim osobljem biti jedan od pr-*

*vih koraka kako bi se dodijeljene*

*zadaće obavljale što učinkovitije.*

*Materijalni uvjeti u kojima rade in-*

*spektori nisu zadovoljavajući pa će*

*i na tom području biti nužno po-*

*duzeti niz aktivnosti kako bi se*

*postigli odgovarajući uvjeti rada.*

*Ulaskom Hrvatske u NATO očeku-*

*jem da će u Inspektoratu, slično*

*kao i u Ministarstvu obrane te u*

*Oružanim snagama, doći do odre-*

*đenih ustrojbenih promjena te pro-*

*mjena u načinu i metodama rada.*

*Pretpostavljam da će najviše pro-*

*mjena biti na području ocjenjivanja*

*borbene spremnosti Oružanih*

*snaga*

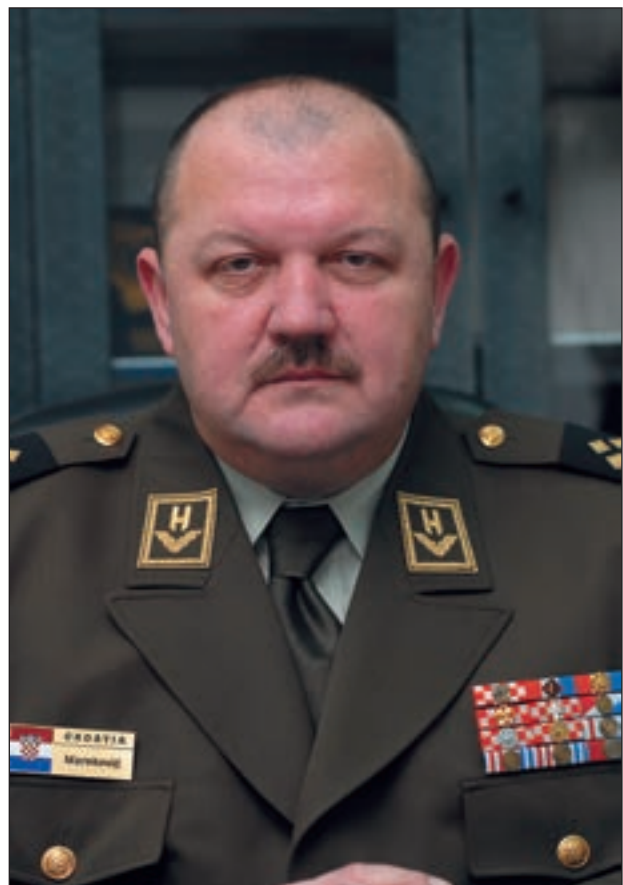
Problemi s kojima se susreće obrambeni sustav u cjelini odražavaju se posredno i na Inspektorat obrane. Česte promjene ustroja onemogućavaju dugoročno planiranje, još nije precizno definiran sustav civilne obrane za buduće razdoblje, donesen je niz strateški važnih dokumenata za obrambeni sustav kojih nije bilo prilikom reguliranja zakonskih obveza Inspektorata i slično

triti prije službenog pristupa Hrvatske NATO-u. Ima, također, zanimljivih ustrojbenih rješenja koja će biti korisna pri izradi novog ustroja te određenju uloge Inspektorata. Na planu multilateralne suradnje, u rujnu je u organizaciji Europskog središta za sigurnosne studije "George C. Marshall" u Garmisch-Partenkirchenu održana konferencija o ulozi glavnog inspektora u nadzoru obrane, na kojoj je sudjelovalo 19 zemalja. Svrha konferencije bila je istražiti misiju, funkcije i autoritet inspektorata obrane kao modela za profesionalizam, antikorupciju i standardizaciju. Naši su predstavnici predložili nastavak suradnje na regionalnoj razini kako bi se dublje upoznala naznačena problematika. Podržavajući našu inicijativu, predstavnici SAD-a predložili su da se regionalna konferencija održi u Albaniji tijekom 2008. Na nju će, naravno, biti pozvani i predstavnici našeg Inspektorata.

**Možete li usporediti MORH-ov Inspektorat obrane sa sličnim ustrojbenim cjelinama u obrambenim sustavima drugih zemalja?**

U većini zemalja, Inspektorat obrane ustrojbeno je tijelo Ministarstva obrane odnosno ministra obrane. Ovlasti Inspektorata razlikuju se od zemlje do zemlje, ovisno o broju subjekata ustrojbeno određenih za nadzor sustava.

Iz iskustva u dosadašnjoj bilateralnoj suradnji poznato mi je da se zadužbe inspektorata obrane drugih zemalja svode na nekoliko glavnih područja, kao što je ocjenjivanje spremnosti obrambenog sustava (obuka, logistika, ljudski potencijali), provedba općih i pojedinačnih akata, materijalno i financijsko poslovanje, nadzor zaštite okoliša i zaštita ljudskih prava (utvrđivanje stanja inspekcijskim nadzorom ili provjerom anonimnih predstavi i pritužbi). Većinu tih zadataka propisuje i naš Zakon o obrani u određenim člancima kojima je normiran rad Inspektorata.



**Kakvi su planovi Inspektorata za predstojeće razdoblje?**

Uz redovite zakonske obveze obavljanja inspekcijskih nadzora, Inspektorat obrane svoj će rad u predstojećem razdoblju proširiti na nekoliko novih ili dosad manje zastupljenih područja. S obzirom na stalni trend povećanja broja pripadnika hrvatskih Oružanih snaga u mirovnim misijama u svijetu i na to da će ulaskom Hrvatske u NATO taj broj vjerojatno rasti, smatram da Inspektorat obrane u dolazećem razdoblju treba ojačati i usmjeriti svoje djelovanje na nadzor i ocjenu spremnosti postrojbi koje se upućuju u mirovne misije.

Suspendiranje vojne obveze i prelazak na dobrovoljno služenje vojnog roka od 1. siječnja 2008. također je vrlo važna novina. Inspektorat obrane će inspekcijskim nadzorima već sljedeće godine nastojati utvrditi mogućnost kapaciteta za prihvrat ročnika u Oružanim snagama, jer očekujemo da će se na dobrovoljno služenje vojnog roka podjednako javljati i osobe ženskog spola. Aktualni preustroj Oružanih snaga bit će također čest predmet nadzora u sljedećem razdoblju. ■

## Mađarsko odlikovanje hrvatskom časniku

U zagrebačkoj rezidenciji mađarskog veleposlanika u RH 7. prosinca je u ime ministra obrane Republike Mađarske uručeno odlikovanje hrvatskom satniku Boži Dukariću.

Naš časnik je iz ruku mađarskog brigadnog generala Istvana Genesa dobio Brončano odlikovanje za svoju službu u Afganistanu, u sklopu mađarskog PRT tima od veljače ove godine. Uručivši priznanje, general Genes je napomenuo da je riječ o "zahvali vojniku koji služi svojoj zemlji u sklopu partnerstva s drugom zemljom". Dodao je i da je individualna

potpora operaciji satnika Dukarića predstavljala potporu cijele Hrvatske. Zahvaljujući na priznanju, satnik Dukarić je istaknuo kako su sve misije u kojima je sudjelovao u Afganistanu u potpunosti provedene prema NATO standardima.

Mađarsko izaslanstvo koje je potkraj prošloga tjedna boravilo u Zagrebu s MORH-om je uskladilo i potpisalo Plan bilateralne obrambene suradnje za 2008. godinu, na temelju kojega će sljedeće godine samo u Mađarskoj biti provede-



snimio T. BRANDT

no 26 aktivnosti vezanih isključivo za bilateralu.

D. VLAHOVIĆ

## Primopredaja dužnosti zapovjednika JFC Naples

Komodor Ante Urlić u svojstvu izaslanika načelnika GS OSRH zajedno s veleposlanikom RH u Talijanskoj Republici Tomislavom Vidoševićem, u pratnji kapetana fregate Borisa Katičina, načelnika odjela N-5 u ZHRM-u, pukovnika Ivica Matešića, VIZ-a RH u Talijanskoj Republici te kapetana fregate Vatroslava Careva, na službi u JFC Naples, sudjelovao je 30. studenoga na svečanoj primopredaji dužnosti zapovjednika Združenog zapovjedništva NATO-a u Napulju (JFC Naples) u Italiji.



Aktivnost primopredaje zapovjednika u Napulju bila je prilika za razgovor komodora Ante Urlića s novim zapovjednikom Združenog zapovjedništva NATO-a u Napulju admiralom Markom Fitzgeraldom i bilateralne susrete sa zapovjednicima ratnih mornarica, od kojih posebice treba istaknuti susret sa zapovjednikom Talijanske RM. Dosađašnjem zapovjedniku admiralu H.G. Ulrichu je za uzor-

no za Hrvatsku ratnu mornaricu, odgovorno i za operaciju Active Endeavour na Sredozemlju. Hrvatska ratna mornarica se praktički već uključila u razmjenu informacija preko sustava AIS s pomorskim zapovjedništvom u Napulju, a njezino još konkretnije uključivanje očekuje se u sljedećem razdoblju.

B.K.

## NATO Wives Bazaar 2007

NATO Wives Bazaar je nevladina, neprofitna organizacija uspostavljena 1968. godine i registrirana u Belgiji, a cilj joj je prikupljanje sredstava u dobrotvorne svrhe, kao i zbližavanje vojnih predstavništava i partnera u NATO-u.

Sredstva se prikupljaju organiziranjem različitih događanja tijekom godine, od kojih je godišnji NATO Wives Bazaar najvažniji. Svaka zemlja postavlja štand na kojem izlaže svoje nacionalne proizvode/donacije za prodaju, dok se u Međunarodnom restoranu nudi tradicionalna nacionalna hrana. Misija RH pri NATO-u je 18. studenoga treći put sudjelovala na NATO Wives Bazaar uz 24 države članice i pet partnera. Ukupni iznos prikupljenih sredstava bit će poznat za nekoliko dana, ali je već sad vidljivo da je i ove godine Misija RH ostvarila zapažen rezultat. Prodajom doniranih proizvoda različitih hrvatskih proizvođača i angažmanom djelatnika Misije i njihovih obitelji uspjeli smo prikupiti više od 3800 eura i na taj način pridonijeti ukupnom rezultatu. Napominjemo da sudjelovanje na Bazaar-u nema samo humanitarno značenje već je i jedinstvena prigoda za promidžbu država sudionica, a dokaz je i spremnosti RH da može ravnopravno s ostalim članicama sudjelovati i u takvoj vrsti aktivnosti.

I.B.

## Prvi sastanak SEMEC-a

U Tirani je 5. i 6. prosinca održan prvi sastanak radne grupe SEMEC. Predstavnici Albanije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Hrvatske, Grčke, Italije, Makedonije, Rumunjske, Turske, Ukrajine, Sjedinjenih Američkih Država i Crne Gore, uz sudjelovanje SEDM-CC tajništva i Zapovjedništva SEEBRIG-a, izradili su *Terms of Reference* Projekta suradnje država jugoistočne Europe u području vojne izobrazbe, koji bi nakon razmatranja trebali prihvatiti njihovi nacionalni autoriteti.

Projekt SEMEC je konkretizacija ideje promicanja SEDM vrijednosti i principa, koji je započet na godišnjem ministarskom sastanku u Washingtonu u prosincu 2005., i dobio potporu na sljedećih šest sastanaka održanih u Bugarskoj, Albaniji i Hrvatskoj. Prvi sastanak radne skupine SEMEC u Tirani 5. i 6. prosinca prvi put je okupio stručnjake iz područja vojne izobrazbe kako bi se definirali ciljevi i smjer realizacije projekta. Tročlano hrvatsko izaslanstvo predvodio je brigadir Darko Kereša.

Radna skupina je definirala vojnu izobrazbu glavnim temeljem oblikovanja i integriranja vojne kulture. Zajednički je stav da su regionalna i ukupna međunarodna suradnja u području izobrazbe potpora zdravom kon-



tinuitetu ukupne kooperacije i međusobnog razumijevanja. Planirano je da se sljedeći sastanci radne grupe održe u svibnju i rujnu 2008. u Albaniji, koja iduće godine predsjedava radom SEMEC-a. Turska i Grčka su ponudile tečajeve njihovih centara za obuku (PIP Training Centers), kao potencijalne aktivnosti SEMEC-a. Svi sudionici će razmotriti mogućnosti ponude za buduću suradnju i osigurati projektne prijedloge do 15. ožujka iduće godine. Albanija će razviti web stranicu SEMEC-a do ožujka 2008. i održavati je tijekom predsjedanja. Izaslanstva će za sljedeći sastanak biti sastavljene od eksperata, koji će prezentirati njihove prijedloge za aktivnosti u 2008. i 2009. godini i postojeći vojni obrazovni sustav te vrednovati nacionalne edukacijske programe ponuđene SEMEC-u.

D. ČULJAK

## Stručni tečaj za medicinske sestre i tehničare



U organizaciji Sanitetske uprave GSOS-a od 4. do 7. prosinca održan je stručni tečaj za medicinske sestre i tehničare u OS-u.

Riječ je o tečaju prve kategorije koji je tematski bio vezan uz osnovne tehnike i postupke hitne medicinske pomoći. Polazilo ga je četrdesetak

djelatnika saniteta, a održavao se u Središtu za obuku i doktrinu logistike u Požegi. Kombi-nacijom teorije i prakse, prema riječima prvog dočasnika saniteta Sanitetske uprave stožernog narednika Mate Miloševića, obrađene su teme vezane uz održavanje i zbrinjavanje dišnog puta, transportni položaj i nadzor bolesnika tijekom transporta, univerzalni algoritam uznapredovalog održavanja života i trijažu u masovnoj ne-

sreći. Tečaj je provodilo šest instruktora iz hitne pomoći Zagreb, Rijeka i Split, zdravstvenih djelatnika koji se svakodnevno susreću s tim zadaćama, pa su mogli na najbolji način polaznicima prenijeti svoja znanja i iskustva, ali i novosti koje primjenjuju u radu. Koristi od takvog obli-

ka edukacije su višestruke. Kao i prethodni, i ovaj se tečaj bodovao što je, u skladu sa Zakonom o sestrinstvu, bitno za produljenje licencija i dozvola za samostalni rad medicinskih sestara i tehničara. Uz to, ova aktivnost je, kako je istaknula pukovnica Sanja Jurić Banai, rezultat potrebe i obveze trajne edukacije djelatnika saniteta koji imaju specifičnu funkcionalnu obuku. Neprijeporno je da je takav oblik edukacije važan i za pripremanje medicinskog osoblja za sudjelovanje u međunarodnim mirovnim operacijama. Pukovnica Jurić Banai spomenula je dobru suradnju s civilnim zdravstvenim ustanovama i napomenula kako nije teško dobiti predavače za takve aktivnosti.

Zasad se takvi stručni tečajevi, koji su naišli na veliko zanimanje kod medicinskih sestara i tehničara, organiziraju dva puta godišnje, iako postoji želja da to bude i češće.

L. PARLOV



# Na službeno putovanje po novim uputama

Sve isplate putnih naloga, uključivo i predujmova, provodit će se sustavom jedinstvenog računa Državne riznice i poslovnim sustavom MORH-a izravno na tekuće račune djelatnika. To znači da više nećete morati brinuti jeste li podigli predujam prije polaska na službeno putovanje jer će vam novac biti na raspolaganju i bez dolaska na blagajnu...

Napisala i snimila Vera GILJEVIĆ

**O**d 10. prosinca 2007. u primjeni je nova Uputa Uprave za financije i proračun o automatiziranoj obradi putnih naloga za službena putovanja u zemlji. Ona znači drukčiji pristup novcu, početak napuštanja gotovine i uvođenje bezgotovinskog plaćanja i plastičnog novca.

Godišnje Financijska služba i područni odjeli financija obrade i provedu isplatu više od 40 000 putnih naloga za službena putovanja u zemlji!

Za početak, uvodi se novi obrazac putnog naloga za službena putovanja u zemlji koji je unificiran na razini MO-a i OSRH-a. Novi obrazac imat ćete na svom računalu, što će vam znatno olakšati brigu oko putnih naloga. Obrazac se više neće kupovati na tržištu, što za MORH znači i uštedu troškova za uredski materijal.

Nadalje, sve isplate putnih naloga, uključivo i predujmovi, provodit će se sustavom jedinstvenog računa Državne riznice i poslovnom sustavu MORH-a izravno na tekuće račune djelatnika. To znači da više nećete morati brinuti jeste li podigli predujam prije polaska na službeno putovanje jer će vam novac biti na raspolaganju i bez dolaska na blagajnu. Učinili smo da vam uplata sjedne na tekući račun u roku od dva (2) dana nakon zaprimanja zahtjeva u Financijskoj službi odnosno nadležnom područnom odjelu financija. Više nećete morati dolaziti na blagajnu ni donositi gotovinu za pravdanje isplaćenog predujma. Bit će dovoljno predati putni nalog na obračun u svojoj ustrojstvenoj jedinici ne kasnije od tri dana nakon povratka sa službenog putovanja. Sve ostalo - pravdanje predujma,



povrat više ili isplata manje dobivenog iznosa u odnosu na stvarne troškove službenog putovanja riješit će Financijska služba automatizmom.

Nova Uputa omogućava daljnji razvoj kartičnog poslovanja koje je u MORH-u u začetku i otvara put većoj uporabi plastičnog novca.

Što se MORH-a tiče, Uputa znači modernizaciju platnog prometa u skladu sa svjetskim trendovima i napuštanje gotovine kao najskupljeg novca. Znači i daljnje uklapanje u sustav Državne riznice, ali i nastavak započetih razvojnih projekata na razini Uprave za financije i proračun. Stoga je neobično važno otkloniti utvrđene rizike ovog projekta. Prije svega, sve ustrojstvene jedinice moraju planski pristupiti svom poslovanju. Što to znači za službeno putovanje? Zadaće se mo-

raju planirati i na službeno putovanje odlaziti prema unaprijed planiranoj aktivnosti. Na taj način bit će moguće zahtjev za isplatu predujma dostaviti Financijskoj službi, odnosno nadležnom područnom odjelu financija najkasnije tri (3) radna dana prije polaska na službeno putovanje. Samo iznimno, zadaće su izvanredne. Osim toga, istodobno s planiranjem zadaće, planiraju se potrebna financijska sredstva koja u trenutku odlaska na službeno putovanje moraju biti osigurana. Tako ćemo postići da se u ciljanih 90% slučajeva koristimo bezgotovinskim plaćanjem i plastičnim novcem, a samo iznimno i nadalje gotovim.

Uputa je stupila na snagu 10. prosinca 2007., tako da je do 31. prosinca 2008. u cjelosti će zaživjeti. ■

# Olimpijski duh

Pokušavamo igrati nogomet, ali na ovim olimpijskim visinama često je vrlo teško zadržati olimpijski duh. No, osokoljeni pobjedom nad Englezima, na kojoj nam je valjda i zadnji lokalni radnik u kampu čestitao, umnožili smo broj nastupa u našoj areni, valjda jedinom betoniranom vanjskom terenu - he-



— Iz Afganistana Dražen JONJIĆ —

**S**rećko, Kova, Grga, Kuva i drugi pripadnici MLOT-a C vratili su se iz prve ophodnje. Bila je uspješna, a mi u kampu iščekivali smo ih s nestrpljenjem kao one iz četvrtog hrvatskog kontingenta koji su ovdje u Changcharanu probili led u mlotovskom poslu. Dosad su i Mirin MLOT E i Srećkova ekipa odrađivali ophodnje u blizini grada. Sada je započeo posao koji mnogi zapravo i ne razumiju. No, na neki način upravo su ovakve ekipe jedini mogući put da se stekne slika o zabačenim selima distrikata pokrajine Ghwore. I da se, na ovaj ili onaj način, pomogne. Jer, naša zadaća i jest pružanje pomoći afganistanskoj vladi i ljudima ove goleme, surove, siromašne, ali ipak, u svojoj neobičnosti, lijepe zemlje.

Mi ostali, gardijaneri, logističari i stožerno osoblje, obilazimo gradilište našega novog dnevnog boravka u kampu, u kojem će se ovdje, četiri tisuće kilometara od kuće, moći osjetiti dašak Hrvatske.

## Nema više starog living rooma

Ipak, bilo nam je pomalo žao kad smo morali isprazniti naš stari *living room* pod šatorom, gdje smo jutarnje televizijske vijesti pretvorili u glavni događaj, a emisije u ranoprijepodnevno doba u ono što bi televizijski

magovi nazvali *prime time*. Šator smo brižljivo praznili, onako kako su ga prethodne ekipe brižljivo namještale. Dolazili su tamo i naši prijatelji iz drugih kontingenata, a osobito "zemljaci", Makedonci, koji su se brzo udomačili kod nas. No, treba biti dobar s kuharima i praoničarima rublja. To se, bar što se terenskih uvjeta tiče, podrazumijeva. Zamalo smo otišli i do Kabula, službeno, ali nam letovi iz naše zabiti u gotovo deset dana nisu išli na ruku, a ni piloti, koji su, posebno kod privatnih kompanija, apsolutne gazde, nisu nas baš voljeli.

## Petak kao nedjelja

Sve u svemu, prionuli smo poslu i već smo u popriličnom broju svakidašnjih aktivnosti pomalo rutineri. Već smo se navikli da petak prihvatimo kao nedjelju i sve nam se češće događa, posebno meni, da upitam sina u subotu kako je bilo u školi. A on zine, u čudu se pitajući, što li se u nepunih mjesec dana dogodilo s njegovim ocem. Ništa neobično, tek privikavanje na svakidašnjicu i ritam koji nam je prvih dana bio stran. Čovjeku ne treba mnogo, osobito kad nema mogućnosti izbora. Nije to teško nekome tko se za

ovakve misije više nego dobro spremio. MLOT-ovi za svoje, Guard za svoje, a osobito bih spomenuo našega kolegu mehaničara Kševija, virtuozu za ugađanje naših toyota u nevjerovatno kratkom vremenu. Toyota ima, koliko me pamćenje služi, i tim u Formuli 1. Naš Željko im zasigurno ne bi bio naodmet...

Lagano smo počeli razmišljati o predstojećim blagdanima. Želimo ih proslaviti koliko je moguće više na hrvatski način. Nije teško planirati i dogovarati s ovakvom ekipom. Već pomalo spremamo prema Kabulu našega logističara Marija. Dok je vremena i dok nije nevremena (snijega). Prognoze najavljuju snijeg, a i mi ga iščekujemo, čudeći se kako već nije pao. Ipak, nije nam mrsko u stanci nakon objeda sjediti na planinskom suncu, gdje oko podneva zna biti vrlo, vrlo toplo. Pričamo o svemu, jer smo se u ovih mjesec dana rijetko susretali na jednom mjestu. U našem malom gradu noć se spušta poput plašta. Sutra je novi dan, pred nama su novi krajobrazi... ■

Godišnja konferencija Dočasničkog zbora OSRH

# Snažan doprinos učinkovitosti Oružanih snaga

"Projekt izgradnje i implementacije Dočasničkog zbora zaživio je i uvelike pridonio djelotvornosti i učinkovitosti Oružanih snaga RH u cjelini", istaknuo je general bojnik Mate Obradović, dodavši da djelovanje Dočasničkog zbora ima sinergijski učinak, što pomaže časničkom dijelu koji donosi odluke

Mario POJER

**N**a vojnom poligonu "Gašinci", od 26. do 29. studenoga održana je redovita Godišnja konferencija Dočasničkog zbora OSRH, ove godine u proširenom sastavu. Težište aktivnosti Godišnje konferencije bilo je na raščlambi planiranih i provedenih aktivnosti i zadaća prvih dočasnika te prihvaćanju Godišnjeg plana rada za 2008. Na sastanku su, osim prvog dočasnika OSRH-a časni-



kog namjesnika Gorana Turka, bili prvi dočasnici grana OSRH-a, HVU-a i ZzL-a, pristožernih postrojbi GS-a, korpusa, brigada i Dočasničke škole te predstavnici Dočasničkog zbora iz Uprava GS-a i ostalih postrojbi OSRH-a.

Izvrješćivanje prvih dočasnika sadržavalo je niz tema poput posjeta, dokumenata vezanih uz planiranje razvoja, ustroj i preustroj, sustav upravljanja osobljem, međunarodnu vojnu suradnju, školovanje i druge aktivnosti značajne za Dočasnički zbor OSRH. Posebno je istaknuta važnost razmjene iskustava. Nakon toga nazočnima se kraćim izlaganjem obratio i inspektor Dočasničkog lanca potpore, časnički namjesnik Zvonimir Gašparović. Inspektor je, predstavivši rad Inspektorata, istaknuo pozitivne vrijednosti i nedostatke s inspeksijskih nadzora provedenih tijekom godine u postrojbama OSRH-a.

Drugog dana konferencije, nazočnima se obratio izaslanik načelnika GS-a, general bojnik Mate Obradović. On se osvrnuo na započeti proces transformacije OSRH-a, približavanje Republike Hrvatske članstvu u NATO-u i na ulogu dočasnika u tim procesima. "Projekt izgradnje i implementacije Dočasničkog zbora zaživio je i uvelike pridonio djelotvornosti i učinkovitosti Oružanih snaga RH u cjelini", istaknuo je general bojnik Mate Obradović, dodavši da djelovanje Dočasničkog zbora ima sinergijski učinak, što pomaže časničkom dijelu koji donosi odluke. Istodobno je rekao i da vojnički poziv pruža široki spektar mogućnosti za profesionalni razvoj svakog pojedinca školovanjem i obukom, što je u vrijeme brzog napretka tehnologije također i njihova obveza. Dao je i nekoliko smjernica prvim dočasniciima za rad u sljedećem razdoblju: profesionalno obnašanje dužnosti, važnost reda i stege,

čuvanje zdravlja i života pojedinaca jer su najveća vrijednost ljudi te, osim institucionalne izobrazbe, podizanje razine osposobljenosti svakog pojedinca samoedukacijom.

Istoga dana nazočnima se obratio i načelnik Uprave za obrambeno planiranje i međunarodnu vojnu suradnju GS-a, brigadir Vlado Šindler. Svojim izlaganjem „RH i NATO“ upoznao je prve dočasnike s trenutnim stanjem sustava međunarodne vojne suradnje u OSRH-u i aktivnostima koje su u tijeku. Dočasnici su bili upoznati i s potrebama OSRH-a, te radom dočasnika izvan granica RH u multinacionalnim zapovjedništvima, stožerima i vojnodiplomatskim predstavništvima. Sljedeći predavač bio je brigadir Darko Kereša, koji je predstavio projekte izobrazbe utemeljene na Konceptu izobrazbe za potrebe OSRH-a i provedbenom planu upravljanja osobljem DPR-a. On je naglasio potrebu ciljanog uključivanja kompetentnih dočasnika u projekte gdje su potrebna njihova znanja i iskustva. Potom je održao predavanje pukovnik Ivan Smojver, o zadaćama i ulozi obavještajnog sustava u OSRH. Prvim dočasniciima kratkim izlaganjem obratio se i brigadir Ivan Jurić, zapovjednik Zapovjedništva za obuku i doktrinu.

Tijekom radnog sastanka obrađene su sve važne teme iz života i rada dočasnika i vojnika u postrojbama OSRH-a anaglašen je pojačani rad prvih dočasnika svih razina radi što kvalitetnijeg protoka informacija do svakog vojnika. Prvi dočasnici OSRH zaključio je godišnji radni sastanak prihvaćanjem zajedničkih zaključaka i istaknuo kako prvi dočasnici trebaju izraditi, u skladu sa zadanim smjernicama, planove rada za iduću godinu. Posljednjeg dana konferencije, prvi dočasnici obišli su Dočasničku školu u Đakovu. ■

Završena selekcijska obuka za specijalna djelovanja

# Prisegnuli novi specijalci

Na završnoj svečanosti selekcijske obuke Bojna za specijalna djelovanja u svoje redove uvela je nove, mlade snage, a tom im je prigodom brigadir Županić poručio: "Noseći zelene beretke pronosite ponos i ugled BSD-a diljem naše zemlje, a ako zatreba i u inozemstvu"

Napisala i snimila Marija ALVIR



**P**rosinac je, pro hladno predvečerje na Dinari, a trideset i dvoje mladih vojnika kleči okruženo bakljama i starijim kolegama te uglas izgovara riječi prisege, zazivajući Božju pomoć u "misiji" koja im predstoji... Tako je izgledala završna svečanost selekcijske obuke za

specijalna djelovanja, a tom je *inicijacijom* Bojna za specijalna djelovanja u svoje redove uvela nove, mlade snage. Svečana prisega održana je 4. prosinca na vojnom poligonu Crvena zemlja u Kninu, a uz pripadnike BSD-a i njihovog zapovjednika brigadira Nikolu Županića, simboli-

nom činu prijama novih vojnih specijalaca nazočio je i načelnik Glavnog stožera OSRH-a general zbora Josip Lucić te brigadiri Mladen Fuzul i Tomo Medved.

"Bojna za specijalna djelovanja postrojba je predviđena za najteže zadatke, kako u ratu tako i u miru, a današnjom prisegom i ovi mladi ljudi dokazali su svoju hrabrost i motiviranost u želji da očuvaju ono za što su se stariji od njih borili i ginuli", rekao je general Lucić, čestitajući polaznicima koji su uspješno završili selekcijsku obuku. "Noseći zelene beretke pronosite ponos i ugled BSD-a diljem naše zemlje, a ako zatreba i u inozemstvu", poručio im je brigadir Županić, izrazivši ujedno zahvalnost 4. gardijskoj brigadi na potpori u provođenju obuke. Prigodnu molitvu predvodio je fra Nediljko Knezović iz crkve Hrvatskih mučenika u Udbini, a nakon što ih je blagoslovio, preporučio im je da ostanu dosljedni u svom pozivu.

## Svi su pozvani, rijetki su odabrani

Ovo je druga selekcijska obuka za specijalna djelovanja kojom su nova-



Za uspješno završenu selekcijsku obuku novim pripadnicima Bojne za specijalna djelovanja diplome je uručio general Lucić, uz poruku da nastave njegovati duh pobjednika, a brigadir Županić dao im je čuvene zelene beretke





Najbolji polaznik selekcijske obuke za specijalna djelovanja je **Toni Bartulović**. "Vrlo sam sretan zbog toga, iako smatram da su i drugi bili jednako dobri. Biti proglašen najboljim iznimno je motivirajuće, ali i obvezujuće", izjavio je mladi Splitsanin, koji se na obuku prijavio iz 352. satnije pomorskih diverzanata. Istaknuo je da su tijekom obuke svi funkcionirali kao pravi tim, a posebno je pohvalio djevojke.

Među 32 novih specijalaca su i dvije djevojke - **Ivana Erdeljac** (lijevo) i **Sanela Mišćević** (desno). Kao prve žene koje su uspješno završile selekcijsku obuku, i same su ponosne što su izdržale do kraja i stale rame uz rame s muškim kolegama. "Osjećam pozitivnu tremu, ovo je uistinu veliki poticaj za nas", rekla je Ivana, a Sanela je dodala da su zahvalne svima koji su vjerovali u njih, izražavajući nadu da će i druge djevojke slijediti njihov primjer, potučivši: "Mi smo probile led i otvorile vrata, a na njima je da budu odvažne i vjeruju u sebe".

čeni budući specijalci, a predvodio ju je časnički namjesnik Vlatko Menalo. Prema njegovim riječima, osnovni cilj obuke je prepoznavanje psihičkih i fizičkih te stručnih predispozicija potencijalnih pripadnika Bojne za specijalna djelovanja, a da je selekcija uistinu stroga najbolje pokazuju ulazno-izlazni rezultati. Naime, na tu obuku prijavilo se 79 kandidata, a uspješan završetak proslavilo ih je manje od polovice. Komentirajući 40-postotnu prolaznost kandidata, brigadir Županić je zaključio da je riječ o dobrim rezultatima koji pokazuju visoke standarde kakvi i trebaju biti u takvoj postrojbi, zaključivši da svrha i jest zadržati samo najbolje. Ujedno je dodao da se popuna postrojbe planira provesti postupno, u idućih tri do pet godina, izrazivši uvjerenje kako je takav proces popunjavanja najbolji način dodatnog jačanja Bojne.

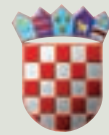
Obuka počinje ulaznim testiranjem kandidata i prijamom odabranih polaznika. Traje četiri tjedna, odnosno šest dana tjedno po 16 sati dnevno. U tom razdoblju provodi se pojačana obuka polaznika za izvođenje pojedinačnih zadataka i zadataka binoma (u paru) za djelovanje u specijalnim postrojbama. Svrha tog dijela obuke je uvježbavanje pojedinca, odnosno binoma za izvođenje paljbenih i taktičkih zadataka koje obuhvaćaju poznavanje topografije i rad s minsko-

eksplozivnim sredstvima te pružanje prve pomoći. Prvih šest dana je tzv. pakleni tjedan, u kojemu se polaznike stavlja pod veliki psihofizički pritisak, a težište obuke je na taktici i borbi, uz postupnu uporabu bojnog streljiva. Konačni cilj je odabir pojedinaca koji pokazuju inicijativu i preuzimaju vođenje u nepovoljnim uvjetima i dobro podnose psihofizičke napore. Tako su i polaznici imali priliku vidjeti kako reagiraju kad su potpuno iscrpljeni, nenaspavani i

gladni, a pritom izvode zadatke u protivničkoj pozadini uz minimum logističke potpore.

O tijeku obuke, u suradnji Odjela hrvatskih vojnih glasila i Bojne za specijalna djelovanja, snimljen je film simobličnog naziva "Svi su pozvani, rijetki su odabrani", koji je prikazan na završnoj svečanosti, a za sve one koji su uspješno završili selekcijsku obuku za specijalna djelovanja možemo zaključiti da je taj film imao sretan završetak. ■





raspisuje:  
INTERNI NATJEČAJ

za popunu upražnjenih radnih  
mjestâ

Uprava za financije i proračun, Fi-  
nancijska služba, Područni odjel fi-  
nancija Split

1. Viši stručni savjetnik za admi-  
nistriranje informacijskog sustava

- 1. izvršitelj
- Uvjeti:
- VSS/društveni ili tehnički smjer, DSI
- VSSp:93215,
- ustrojbeni čin: pukovnik,
- 10 godina rada u struci,
- posebna vojna znanja

Uprava za financije i proračun, Fi-  
nancijska služba, Područni odjel fi-  
nancija Karlovac

1. Viši stručni savjetnik za admi-  
nistriranje informacijskog sustava

- 1 izvršitelj
- Uvjeti:
- VSS/društveni ili tehnički smjer, DSI
- VSSp:93215,
- ustrojbeni čin: pukovnik,
- 10 godina rada u struci,
- posebna vojna znanja

Uprava za financije i proračun, Fi-  
nancijska služba, Područni odjel fi-  
nancija Zagreb

1. Viši stručni savjetnik za admi-  
nistriranje informacijskog sustava

- 1 izvršitelj
- Uvjeti:
- VSS/društveni ili tehnički smjer, DSI
- VSSp:93215,
- ustrojbeni čin: pukovnik,
- 10 godina rada u struci,
- posebna vojna znanja

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina Ministarstva obrane mogu dostaviti zaključno do **21. prosinca 2007.** na adresu: Ministarstvo obrane RH, Uprava za ljudske resurse, Personalna služba, Stančićeva 6, 10 000 Zagreba, a kandidati iz ustrojstvenih cjelina Glavnog stožera OSRH i OSRH putem Personalne uprave GS OSRH, Sarajevska bb, (vojarna "Croatia"), 10 000 Zagreb.

## Austrijsko izaslanstvo vojnih psihologa u posjetu 91. zb Zagreb



Austrijsko izaslanstvo vojnih psihologa na čelu s pukovnikom Christianom Langerom boravilo je od 26. do 28. studenoga u posjetu Odsjeku za vojnu psihologiju Personalne službe MORH-a.

Izaslanstvo je primio načelnik Personalne službe Nenad Smolčec i voditelj Odsjeka vojne psihologije pukovnik Tomislav Filjak.

Razgovaralo se o organizaciji vojne psihologije te su razmijenjena stručna iskustva.

Austrijsko izaslanstvo posjetilo je i 91. zb Zagreb gdje ih je primio zapovjednik brigadir Darko Cigrovski. Zrakoplovno-tehnička bojna 91. zb Zagreb pripremila je prezentaciju i obilazak radnih mjesta postrojbe.

Vojna psihologinja 91. zb satnica Jasna Mistrić gostima je govorila o aktivnostima psihologa u zrakoplovnoj postrojbi, s naglaskom na zrakoplovni sastav. Vojna psihologinja satnica Tamara Pletikapić u ime Zapovjedništva HRZ-a i

PZO-a gostima je prezentirala razvoj i stanje vojno-zrakoplovne psihologije u HRZ-u i PZO-u.

Svrha posjeta bila je upoznavanje s radom i aktivnostima postrojbenih psihologa.

Gosti iz Austrije su našim vojnim psiholozima iznijeli svoja iskustva i predložili nastavak suradnje.

B.J., G.S.

## Blagdan sv. Nikole u pomorskoj bazi - Lora

U pomorskoj bazi Lora održana je 6. prosinca proslava blagdana svetog Nikole, zaštitnika djece i pomoraca, a ujedno i zaštitnika vojne kapelanije Hrvatske ratne mornarice.

Proslava je počela okupljanjem pripadnika HRM-a, predvođenih zapovjednikom komodorom Antom

Urličem, njegovim zamjenikom komodorom Zdenkom Simičićem, zapovjednikom Flote HRM-a komodorom Ivicom Tolićem i zapovjednikom IV. korpusa Oružanih snaga RH, brigadnim generalom Josipom Stojkovićem. Svi su se okupili kraj kipa sv. Nikole, visokog šest metara koji krase luku Loru. Odatle je krenula svečana procesija do samostana sv. Ante na Poljudu, gdje je vojni ordinarij, mons. Juraj Jezerinac, služio misu. U propovijedi, generalni vikar Vojne biskupije, mons. Joško Šantić pozvao je pripadnike Hrvatske ratne mornarice da ostanu vjerni idealima Domovinskog rata, slijedeći sv. Nikolu koji nam utire put.



F. BUJ



**REPUBLIKA HRVATSKA  
MINISTARSTVO OBRANE  
UPRAVA ZA MATERIJALNE RESURSE  
SLUŽBA ZA UGOVARANJE I NABAVU**

**raspisuje:  
INTERNI NATJEČAJ**

za popunu slobodnih ustrojbenih mjesta u Službi za ugovaranje i nabavu:

**1. Viši stručni savjetnik za pravne poslove**

- VSS, Pravni fakultet
- 10 godina radnog iskustva
- položeni DSI
- poznavanje engleskog jezika
- 1 izvršitelj

**2. Stručni savjetnik za robe i usluge tehničke i prometne struke**

- VSS, tehnički ili ekonomski smjer
- 5 godina radnog iskustva
- položen DSI
- 1 izvršitelj

**3. Stručni savjetnik za telekomunikacijsku i elektroničku opremu i materijal**

- VSS, ekonomski ili elektronički smjer
- 5 godina radnog iskustva
- položen DSI
- 1 izvršitelj

**4. Stručni savjetnik za projekt-nu i tehničku dokumentaciju**

- VSS, arhitektonski ili građevinski smjer
- 5 godina radnog iskustva
- položen DSI
- 1 izvršitelj

**5. Stručni savjetnik za informatičku i uredsku opremu i materijal, grafičke usluge, tiskanice i tisak**

- VSS, ekonomski ili informatički smjer
- vježbenički staž - 16 mjeseci
- 1 izvršitelj

**6. Stručni suradnik za opskrbna sredstva i opremu**

- VSS, ekonomski ili tehnički smjer
- vježbenički staž - 16 mjeseci
- 1 izvršitelj

**7. Stručni suradnik za izgradnju vojnih i drugih objekata**

- VSS, građevinski ili ekonomski smjer
- vježbenički staž - 16 mjeseci
- 1 izvršitelj

**8. Viši stručni referent za izradu periodičnih izvješća**

- VSS, informatičkog smjera
- vježbenički staž - 14 mjeseci
- 1 izvršitelj

Natječaj je otvoren do **31. prosinca 2007.**

Za sve informacije s internim natječajem kontakt telefon je **4567-650.**



**REPUBLIKA HRVATSKA  
MINISTARSTVO OBRANE  
GLAVNI STOŽER OSRH  
PERSONALNA UPRAVA**

**raspisuje:  
INTERNI NATJEČAJ**

za upućivanje časnika OSRH-a u mirovne misije UN-a u 2008./2009.

**OPĆI UVJETI:**

- najmanje pet godina službe u OSRH-a na časničkoj dužnosti
- manje od 50 godina života
- povoljna ocjena zdravstvene sposobnosti za službu u mirovnoj misiji
- poznavanje traženog stranog jezika > 70% ALCPT
- ispunjena izjava o dragovoljnosti
- položen vozački ispit "B" kategorije
- osobni čin: poručnik - pukovnik
- za dužnosti vojnih promatrača završen tečaj za vojne promatrače UN-a, a po mogućnosti napredna časnička izobrazba; za stožerne časnike najmanje tečaj za stožerne časnike UN-a, a po mogućnosti Zapovjedno-stožerna škola.

Raspis s konkretnim misijama, dužnostima i uvjetima dostavljen je svim ustrojbenim cjelinama MORH-a i OSRH-a dopisom Personalne uprave (J-1) GS OSRH, KLASA: 018/07-01/1, URBROJ: 512-06J1-0202-07-503 od 30. listopada 2007.

Detaljne informacije i sadržaj raspisa časnici trebaju zatražiti kod nadležnih personalnih djelatnika u svojim ustrojbenim cjelinama.

Prijave kandidata s ispunjenom izjavom o dragovoljnosti i tiskanicom uz prijavu za mirovne misije treba putem nadređene ustrojbene cjeline dostaviti Personalnoj upravi (J-1) GS OSRH do **18. prosinca 2007.**

Dodatne informacije mogu se dobiti na telefon **01/66 31-128, 31-568 i 31-168.**



**REPUBLIKA HRVATSKA  
MINISTARSTVO OBRANE  
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE  
PERSONALNA SLUŽBA**

**raspisuje:  
INTERNI NATJEČAJ**

za popunu upražnjenih radnih mjesta

**1. VIŠI STRUČNI SAVJETNIK ZA RAZVOJ I ANALIZU STANDARDI I NORMATIVA - 1 IZVRŠITELJ**

Uvjeti:

- VSS / tehnički smjer
- ustrojbeni čin: pukovnik
- VSSp: 91001
- 10 godina rada u struci
- posebna vojna znanja

**1. STRUČNI SAVJETNIK ZA RAZVOJ KODIFIKACIJSKOG SUSTAVA - 1 IZVRŠITELJ**

Uvjeti:

- VSS / tehnički smjer
- ustrojbeni čin: bojnik
- VSSp: 91001
- 5 godina rada u struci
- posebna vojna znanja

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina Ministarstva obrane mogu dostaviti do **20. prosinca 2007.** na adresu: Ministarstvo obrane RH, Uprava za ljudske resurse, Personalna služba, Stančićeva 6, 10 000 Zagreb, a kandidati iz ustrojstvenih cjelina Glavnog stožera OSRH i OSRH putem Personalne uprave GS OSRH, Sarajevska bb, (vojarna "Croatia"), 10 000 Zagreb

## SMArt za britansko topništvo



Rheinmetall

**BRITANSKA** vojska je, slijedeći trend, krenula u nabavu novog topničkog streljiva kao najjednostavnijeg načina za povećanje mogućnosti topništva. Nabavom novog naprednog streljiva ne mora se nabavljati novo oružje, odgovara i već postojeće. Konkretno, riječ je o modernim samovoznim haubicama kalibra

155 mm AS90 Braveheart koje su temelj britanskog topništva. Program nabave novog streljiva za njih nosi naziv Ballistic Sensor Fused Munition (BSFM). Britanska je vojska ispitala dva dostupna tipa naprednog streljiva, Bonus tvrtke BAE Systems Bofors i SMArt tvrtke Rheinmetall. Na kraju su odlučili

kupiti streljivo SMArt, a riječ je o streljivu namijenjenom uništavanju oklopnih vozila.

Sastoji se od dva punjenja koja se iznad područja djelovanja ispuštaju iz projektila-nosača, stabiliziraju padobranima, ugrađenim sensorima traže ciljeve i na njih djeluju odogor, eksplozivom formiranim penetratorom. BSFM je prvi dio šireg programa nabave poznatog kao Indirect Fire Precision Attack (IFPA) koji se procjenjuje na 1,5 milijardi GBP. Program IFPA predviđa uporabu mješavine od pet različitih tipova streljiva koje će se nabavljati postupno. Svrha programa IFPA je omogućiti britanskim snagama napade na ciljeve velike vrijednosti na udaljenosti do 300 kilometara u svim meteorološkim uvjetima. Planirano je da program IFPA postigne punu operativnu sposobnost 2017.

M. PETROVIĆ

## Nova ponuda Danskoj

**NA TEMELJU** danskog zahtjeva, švedska tvrtka Gripen International potkraj studenoga dostavila je DALO-u (Danish Defense Acquisition and Logistics Organization) dopunu svoje ponude iz prosinca 2005., kad je prvi put svojom ponudom reagirala na danske pripreme za natječaj za novi višenamjenski borbeni avion.

Dansko kraljevsko ratno zrakoplovstvo (Flyvevåbnet) namjerava uskoro zamijeniti svoju flotu borbenih aviona F-16, u čemu Gripen International vidi svoju veliku šansu. Oni navode kako bi danska inačica Gripena mogla biti znatno izraženije "skrojena" odnosno doradenija, prema zahtjevima naručitelja, nego što je to bilo s dosadašnjim naručiteljima, pa su isprva tu inačicu prigodno nazvali Gripen DK, a dansku



kampanju Gripen DK - The common sense solution.

Novi naziv Gripenove danske kampanje je Gripen NG - The common sense solution, a mogao bi upućivati na švedsku usmjerenost prema Danskoj, kao mogućem strateškom partneru u razvoju Gripena NG (Next Generation), dosad poznatog i kao Super Gripen. Prema određenim najavama, prvi prototip Super Gripena mogao bi biti završen do kraja proljeća 2008., kad bi

trebao biti izveden i prvi probni let. Kao jedan od temeljnih aduta svojih aviona, tvrtka Gripen uobičajava navoditi kako je riječ o cijenom vrlo prihvatljivom višenamjenskom borbenom avionu četvrte generacije, znatno dužeg radnog vijeka, s punom NATO i Net Centric Warfare (NCW) interoperabilnosti. Uz to, Danskoj se nudi i puna potpora ugovoru koju uz proizvođača jamči i švedska vlada, što pretpostavlja i puni pristup tehnološkom razvoju i proizvodnji Gripena NG, mogućnost autonomnog održavanja, remonta i upgradinga aviona koji bi se provodio u Danskoj, izvrsnu potporu kako za europsko tako i američko zrakoplovno naoružanje, čime se smanjuje "ovisnost" o samo jednom dostavljaču UbS-a.

I. SKENDEROVIĆ



## Puma dolazi

**ODBOR** za proračun njemačkog saveznog parlamenta odobrio je nabavu 405 borbenih vozila pješništva Puma za potrebe njemačke vojske. To je samo nastavak projekta razvoja Pume koji je počeo odobrenjem parlamenta u rujnu 2002. Idući je važan korak načinjen 2004., kad je odobreno 350 milijuna eura za kupnju pet predserijskih Puma, koje trenutačno prolaze opsežna terenska ispitivanja. Prva serijska Puma trebala bi ući u sastav njemačke vojske 2010. Inače, program nabave Pume prema procjenama, bit će vrijedan oko tri milijarde eura.

Pumu razvija konzorcij PSM koji je, svakom po pola, u vlasništvu tvrtki Rheinmetall i Krauss-Maffei Wegmann. Taj je program važan ko-



Rheinmetall

rak u opremanju njemačke vojske opremom pogodnom za suočavanje s izazovima moderne bojišnice. Važan je i za njemačku obrambenu industriju, kako za velike tvrtke tako i za brojne manje podugovarače.

Puma je zahvaljujući dobrom balansu taktičke i strategijske pokretljivosti, zaštite i paljbene moći jedno od najmodernijih borbenih vozila

pješništva. Dobra oklopna zaštita modularnog tipa omogućava jednostavan prijevoz transportnim avionima. Zbog toga je posebno pogodna za sudjelovanje u mirovnim misijama. Puma štiti posadu od mina, eksplozivnih naprava i ručnih raketnih bacača koji su najčešći izvori ugroza u današnjim mirovnim misijama.

M. PETROVIĆ

## Jak-130 uskoro operativan



**GLAVNO** ispitno središte ruskog ministarstva obrane Valerij Čkalov objavilo je kako će napredni školsko-borbeni avion Jak-130 uskoro biti spreman za operativnu uporabu, odnosno za popunjavanje eskadrila ruskog ratnog zrakoplovstva. Pad trećeg prototipa tijekom letnih testiranja u lipnju 2006., inicirao je brojne preglede preostala dva prototipa radi otkrivanja mogućih neispravnosti, pa je to znatno odgodilo početak procesa certificiranja aviona.

S obzirom na to da su tijekom jeseni u Valerju Čkalovu dovršili sva potrebna testiranja, otvara se put isporuci prva dva produkcijska

Jaka-130 ruskom ratnom zrakoplovstvu, što se očekuje u prvoj polovici 2008., i napokon početak postupka certificiranja. Posebno važno bit će certificiranje Jaka-130 kao lakog borbenog aviona, odnosno njegova mogućnost uporabe više različitih tipova navođenog i nenavođenog raketnog naoružanja. Cijeli proces obaviti će se u pokusnom centru Žukovski blizu Moskve, u koji su preostala dva prototipa Jaka-130D nedavno prebačena iz Aktubinska na jugu Rusije, a očekuje se kako bi mogao biti završen do kraja 2008. godine.

Prva dva produkcijska aviona tvornica NAZ Sokol planira isporučiti

tijekom prve polovice 2008., a idućih deset tijekom 2009. Svi će biti raspoređeni u pilotskoj školi ratnog zrakoplovstva Kačinskoje, gdje će zamijeniti sadašnje školske avione L-39 Albatros.

Produkcijski Jak-130 će se donekle razlikovati od prototipa, što će se prije svega očitovati njegovim nešto modificiranim (zaobljenijim) nosnim dijelom trupa, manjom težinom, dužim radnim vijekom zmaja aviona koji bit će certificiran na 30 godina s 10 000 radnih sati, odnosno s 20 000 slijetanja. Izbacivo sjedalo bit će NPO Zvezda K-36LT3.5, s 0-0 karakteristikama. Jak-130 bit će prvi ruski produkcijski vojni avion koji će imati kompletno digitalni paket avionike. Od naoružanja moći će nositi široki spektar istočnih i zapadnih projektila i bombi, dok će glavno topničko naoružanje biti top Gš-301. U produkcijske avione ugrađivat će se dva turbofun motora AI-222-25, svaki potiska od 2500 kg. Izvozne inačice Jaka-130 trebale bi dobiti motore DV-2SM.

I. SKENDERVIĆ

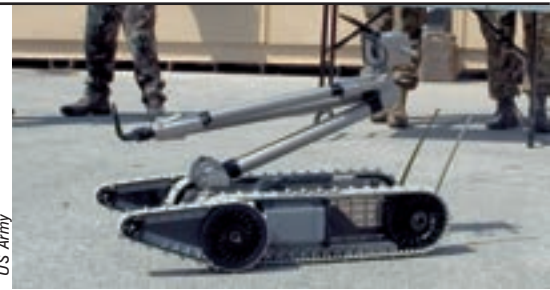
## Bolji roboti

**AMERIČKA** tvrtka Aptima Inc sklopila je nekoliko ugovora s američkom kopnom vojskom (US Army) i ratnom mornaricom (US Navy) o razvoju tehnologija za unapređivanje upravljanja i funkcionalnosti raznih besposadnih sustava (roboti) i njihovu bolju integraciju u vojne operacije. I kopnena vojska i mornarica ugovorile su rad na širokom spektru uporabe budućih besposadnih platformi, od malih sustava kojima autonomno u izdvojenom okolišu upravlja samo jedan operater pa do koordiniranih timova u kom-

pleksnim združenim operacijama.

Iako su na početku operativne uporabe bili svojevrsni kuriozitet, roboti su brzo napredovali do današnje važne uloge u modernim operacijama. Prvo veliko dokazivanje mogućnosti i učinkovitosti robota bilo je na području otkrivanja i onesposobljavanja mina i eksplozivnih naprava. Dobri rezultati otvorili su nove mogućnosti i roboti su danas jedan od važnijih elemenata transformacije američke vojne sile.

Buduće američke oružane snage trebale bi biti kombinacija ljudi i ro-



US Army

bota, a to zahtijeva da taj mješoviti sustav, odnosno njegov robotski dio ima veću razinu umjetne inteligencije i to po modelu učenja od ljudi. Važno je i da ljudi imaju veću kontrolu nad robotskim dijelom, uz veću mogućnost kontrole raznih tipova i vrsta robota i njihovog simultanog koordiniranja.

M. PETROVIĆ



**NJEMAČKA** brodograđevna grupa ThyssenKrupp Marine Systems (TKMS) prikazala je projekt druge generacije ratnog broda za priobalnu borbu promjenjive konfiguracije, nazvanu MEKO Fusion, nastao iz prvobitnog koncepta MEKO CSL (Combat Ship for the Littorals - ratni brod za priobalnu borbu). Kao i kod prethodnika, koncept Fusion temelji se na uporabi zamjenjivih modula namijenjenih specifičnim zadaćama, smještenim u standardnim ISO 20 Type 1C kontejnerima. Projekt plovila sjedinjuje novi koncept brodske sigurnosti potisnut prema donjoj granici operativnog spektra kako bi se omogućila uporaba jedinstvene platforme za vojne i civilne svrhe. Opremljen adekvatnim modulima i miješanom posadom, MEKO Fusion primarno bi provodio zadaće namijenjene policiji kao što su zaštita ribolovnog pojasa, nadzor nad ekskluzivnom ekonomskom zonom i onečišćenjem mora, a djelovao bi i u humanitarnim operacijama i evakuacijama.

## MEKO Fusion - druga generacija koncepta broda za priobalnu borbu

Prema potrebi, projektom je omogućeno naknadno opremanje dodatnim sensorima, naoružanjem i daljinski upravljanim sustavima ili manjim brodicama, kako bi se omogućile operacije potpore očuvanju mira, protuterorističke operacije, primijenio embargo ili sudjelovanje u čišćenju mina u potencijalno neprijateljskom okruženju. Svojestvo misijskih modula i njihova namjena, koja se proteže od bolnice i zatvora do daljinski upravljanih sustava i protubrodskih projektila, daju ovome brodu visok stupanj fleksibilnosti. Prema tvorcu koncepta, potpuna prilagodba broda za novu operaciju moguća je u samo osam sati bilo gdje na svijetu, s obzirom na to da se ISO kontejneri jednostavno prevoze svim mogućim transportnim sredstvima.

Planirani misijski moduli inkorporiraju postojeće brodske sustave u modularnoj arhitekturi, uključujući BAE Systemsov top Bofors 57 mm, protubrodске projekte RBS 15 tvrtke Saab Bofors Dynamics, kao i posljednju generaciju daljinskih podvodnih plovila tvrtki Atlas Elektronik i Saab Underwater Systems.

Brodograđevne tvrtke Blom+Voss i Kockums (u vlasništvu TKMS-a) zajednički su razvijali i drugu genera-

ciju novog priobalnog ratnog broda. Inicijalna inačica MEKO Fusiona je zapravo korveta male zamjetljivosti koja se temelji na Kockumsovoj Visby Plus korveti, duljine je 84 metra i istisnine oko 1500 tona, što se postiže trupom izrađenim od staklom ojačane plastike u formi sendvič konstrukcije. Na krmenoj palubi predviđen je smještaj jednog helikoptera. Prema prvim pokazateljima, trup ekstremnog delta oblika ima mnoge prednosti nad klasičnim brzim jednotrupnim brodovima, a očituju se u boljoj pomorstvenosti, mnogo većoj korisnoj površini palube s dodatnim volumenom na krmi za smještaj opreme i brodskih sustava. Ubrzo bi trebala početi ispitivanja modela u bazenu, a u TKMS-u se nadaju potvrdi koncepta. Konstrukcija broda u potpunosti izrađena od polimernih materijala ima svrhu smanjenja ukupne težine, dok ravni i ukošeni bokovi znatno pridonose nezamjetljivosti, a ujedno bi trebali smanjiti troškove gradnje broda. Pogonski sustav temeljio bi se na vodomlaznoj propulziji i horizontalnim ispušnim sustavom kroz koji bi prolazili već ohlađeni ispušni dimovi što pridonosi smanjenu toplinske zamjetljivosti.

M. PTIĆ GRŽELJ

## Novi japanski brod - razarač ili nosač helikoptera?

**PORINUĆE** japanskog tzv. helikopterskog razarača (razarač-nosač helikoptera) označio je težnju Japana za razvojem svojih pomorskih kapaciteta i mogućem pridruživanju međunarodnim koalicijama. Novi brod klase Hyuga nosi oznaku DDH 181, a glavne karakteristike trupa su duljina od 197 m, širina 33 m, gaz 7 m te standardna istisnina 13 500 tona. Maksimalna brzina trebala bi



prelaziti 30 čvorova, a postizao bi ju COGAG propulzijskim sustavom snage veće od 74 MW. Svečano porinuće broda održano je potkraj kolovoza u brodogradilištu IHI Marine United u Yokohami. Prema nekim promatračima, ovo je prvi japanski nosač helikoptera odnosno zrakoplova nakon II. svjetskog rata.

Svojim vanjskim karakteristikama Hyuga ima određene sličnosti s nosačem zrakoplova ili desantnim ratnim brodom, uključujući neprekinutu sletnu palubu od krme do pramca i nadgrađe smješteno na desnom

boku broda. No, japanske pomorske samoobrambene snage klasificirale su brod kao razarač koji nosi helikoptere, namijenjen protupodmorničkoj borbi i humanitarno-logističkoj potpori. Planirana je izgradnja četiri broda u klasi koji bi zamijenili dva razarača klase Haruna i dva razarača klase Shirana, namijenjenih protupodmorničkom djelovanju.

Brodovi klase Hyuga projektirani su kako bi služili kao zapovjedni brodovi japanske flotile, koristeći se funkcijom zapovijedanja i nadzora, dok bi istodobno upravljali brod-

skim helikopterima koji izvode protupodmorničke operacije i operacije traganja i pretraživanja za nestalima u akciji jednostrano ili u zajedničkom djelovanju s američkim snagama. Opremljeni su FSC-3 radarom, manjom inačicom Aegisovog radara za motrenje. Hyuga će djelovati u taktičkoj postrojbici površinske flote zajedno s razaračima klase Kongo i Atago, osiguravajući integrirane protupodmorničke i

protuzrakoplovne mogućnosti.

Moći će nositi tri SH-60J protupodmornička helikoptera, jedan CH-53E Super Stallion višenamjenski helikopter, dok u hangarima ima mogućnost smještaja 11 drugih vrsta letjelica, pa ga zbog spomenute flote helikoptera nazivaju nosačem. Naoružanje će se sastojati od protuzračnih projektila, protupodmorničkih torpeda, dva Phalanx borbenih sustava i teške strojnice kalibra 12,7 mm, zbog čega Hyuga nosi i oznaku razarača.

M. PTIĆ GRŽELJ

## HADA

**U SKLOPU** španjolskog HADA projekta (Helicopter Adaptive Aircraft), koji je dio Platino nacionalnog programa razvoja bespilotnih letjelica, tijekom 2009. očekuje se prvi probni let letjelice koja će imati promjenjivu geometriju, odnosno koja će se iz helikopterskog moda moći transformirati u avionski mod.

HADA projekt je započeo tijekom 2006., a zajednički ga financiraju španjolska ministarstva obrane, obrazovanja i znanosti. Letjelica će moći polijetati i slijetati kao helikopter, ali će u letu moći izvlačiti krila (nakon fiksiranja krakova) koja će rabiti za krstarenje. Zamišljena

je kao VTOL (Vertical Takeoff and Land) bespilotna letjelica, koja bi se rabila za potrebe redarstva, obavještajnih službi, za nadzor i izviđanje iz zraka. Maksimalna težina na polijetanju bit će 380 kg, od čega će "korisni" teret težiti 100 kg. Autonomija boravka u zraku trebala bi biti do 6 sati, dok bi maksimalna brzina letjelice trebala biti oko 425 km/h. Tijekom leta krakovi rotora će se fiksirati uzduž trupa letjelice, dok bi raspon izvučenih krila trebao biti 6 m.



U daljnjoj fazi HADA projekta predviđa se mogućnost razvoja veće inačice letjelice s ljudskom posadom, uz mogućnost transporta do 19 osoba i doletom od 555 km.

I. SKENDEROVIĆ



# Razvoj teorija međunarodnih odnosa

*Teoretska razmatranja međunarodnih odnosa svoje mjesto u znanstvenoj praksi nalaze relativno kasno, iako međunarodni odnosi postoje praktično od vremena stvaranja prvih država*

Marinko OGOREC

Zanimanje za međunarodne odnose je u dugom povijesnom razdoblju bilo vezano isključivo za vladara i uski krug vladajuće elite okupljene oko njega, međutim, pluralizacijom i demokratizacijom društvenih znanosti, koje su neizbježno uslijedile evolucijom društva, te povećanjem opće prosvijećenosti i brzine protoka informacija, zanimanje za međunarodne odnose proširilo se i na ostale društvene slojeve. Istodobno, uz dostupnost relevantnih informacija o međunarodnim odnosima (a samim time i o vođenju vanjske politike vlastite zemlje), razvijala se i kritičnost stavova o vanjskopolitičkom ponašanju vladajućih struktura, pa je vrijeme u kojem je apsolutistički vladar sâm ili u uskom krugu odabranih savjetnika donosio i realizirao ključne odluke koje su bile potpuno imune na kritičnost i utjecaj javnog mnijenja, nepovratno otišlo u povijest.

Prvi odlučni pomak povećanju zanimanja za međunarodne odnose

bio je tijekom I. svjetskog rata, kada su europski narodi "na svojoj koži" osjetili posljedice svojevrstne "kabinetske" vanjske politike, u velikoj mjeri vođene bez nužne odgovornosti za sudbinu vlastite nacije. Završetak rata rezultirao je slomom starih monarhija i ustrojavanjem novih političkih sustava, na novim društvenim odnosima, koji su donijeli i veliku smjenu u vladajućim elitama. Demokratizacija unutarnje politike u novim republikama relativno brzo se proširila i na njezinu međunarodnu komponentu, u čemu je svoj doprinos osobito dao razvoj i demokracizacija tiska te pojava elektroničkog medija (radija) koji je mogao vrlo brzo prenijeti gotovo sve relevantne informacije i manje obrazovanom dijelu pučanstva. Drugi svjetski rat znatno je intenzivirao zanimanje za međunarodne odnose, a širenje demokratskih težnji nakon njegovog završetka te stvaranje blokovske konstelacije s druge strane i mogućnost izbijanja svjetskog nuklearnog

sukoba, postali su odlučujući motivi velikog zanimanja svih društvenih slojeva i struktura za vanjsku politiku svoje zemlje i samim time međunarodne odnose u cjelini.

Diplomacija, kao konkretni instrument vještine vođenja vanjske politike neke zemlje, oduvijek je bila privilegij povlaštenih društvenih slojeva koji su je provodili u skladu s interesima vladajućeg establishmenta, najčešće manje ili više prikrivenim metodama - ne samo zbog prikrivanja svojih namjera od potencijalnih vanjskih protivnika, nego u velikoj mjeri i od vlastite javnosti. Porastom zanimanja za međunarodne odnose raste zanimanje i za diplomatsku aktivnost, zbog čega se poslovična diskrecija njezinog djelovanja sve više potiskuje, što je neposredno uzrokovalo modeliranje njezinih novih metoda, a zastarijevanje do tada uvriježenih. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:  
[www.hrvatski-vojniki.hr](http://www.hrvatski-vojniki.hr)



# Haubice na kotačima

*Prije svega zbog prihvatljive cijene, ali i lakog prijevoza transportnim avionima, samovozne haubice na kotačima (kamionima) postale su traženo oružje ne samo "siromašnih" vojski*

— Pripremio Srećko RADOVIĆ —

**P**osljednjih deset godina mogli smo pratiti nagli razvoj samovoznih haubica postavljenih na kamione ili slična vozila na kotačima. Razlozi za takvo naglo "bujanje" te nove vrste topničkog oružja raznoliki su. Jedan je svakako niža cijena (i nabavna i uporabna) u odnosu na samovozna topnička oružja na gusjenicama, tek su nešto skuplja od vučnih oruđa (računajući i cijenu kamiona koji ih mora vući). Drugi je razlog njihova velika pokretljivost, posebno po dobrim cestama, što ih čini znatno uporabljivijim u mirovnim operacijama od gusjeničara. Uz to ide i znatno manja masa, zbog čega su haubice na kotačima prilagodljivije za zračni prijevoz od samovoznih haubica na gusjenicama. Zapravo, u ovo kratko vrijeme njihovog razvoja i operativne uporabe pokazalo se da samovozne haubice na kotačima istodobno mogu

zadovoljiti više potpuno različitih zahtjeva. Haubice postavljene na kamione imaju podjednaku paljbenu moć kao i one postavljene na gusjeničare uz istodobno znatne taktičke prednosti, kao što su znatno veća brzina kretanja po cestama i autonomija. Povećanje autonomije ostvareno je zahvaljujući tome što vozila na kotačima troše znatno manju količinu goriva od vozila na gusjenicama. U usporedbi s vučnim oruđima, haubice postavljene na kamione imaju znatno veću brzinu zauzimanja i napuštanja paljbenog položaja, što bitno povećava vjerojatnost preživljavanja na suvremenom bojištu. Još jedan razlog zbog kojega su haubice na kamionima tako popularne jest što su im troškovi održavanja i uporabe znatno niži u odnosu na samovozne haubice na gusjenicama, zapravo tek neznatno viši od klasičnog vučnog topništva.

Krajem sedamdesetih godina prošlog stoljeća slovačka tvrtka ZTS je za potrebe tadašnje čehoslovačke vojske (ali i za izvoz) razvila samovoznu haubicu Dana, kalibra 152 mm. Dana je prva suvremena samovozna haubica postavljena na vozilo na kotačima, koja je ušla u operativnu uporabu u nekoj od europskih vojski. O njezinom uspjehu najbolje govori podatak da je do kraja proizvodnje 1994. za čehoslovačku vojsku i izvoz proizvedeno više od 750 Dana.

Još i danas je jedinstvena po svojim tehničkim rješenjima. Cjelokupni topnički sustav postavljen je u kupolu na sredini vozila. Na prednjem dijelu vozila nalazi se oklopljena vozačka kabina, a na stražnjem oklopljeni odjeljak za motor. Vozilo je zasnovano na kamionu Tatra 815 8x8. ■

*Tekst u cijelosti pročitajte na:  
[www.hrvatski-vojniki.hr](http://www.hrvatski-vojniki.hr)*

# Novi "kišobran" britanske flote

Najnoviji brodski protuzračni vođeni raketni sustav PAMMS(S) britanske ratne mornarice ušao je u završnu fazu razvoja ugradnjom na razarače klase Daring (Type 45). Pred njim su završna testiranja i ono najkritičnije - bojna gađnja

Pripremio Tomislav JANJIĆ

Prošlo je 25 godina od rata na južnom Atlantiku u kojemu je britanska ratna mornarica na bolan (i skup) način spoznala sva ograničenja svojih mogućnosti protuzračne obrane flote, kako na otvorenom moru tako i u priobalnim vodama. Najvećim "krivcem" za rupe u obrani proglašen je protuzračni raketni sustav GWS 30 Sea Dart postavljen na razaračima i nosačima helikoptera (teškim protupodmorničkim krstaricama). Iako je uspio oboriti osam argentinskih aviona, Sea Dart je sustav razvijen u šezdesetim godinama prošlog stoljeća kako bi djelovao protiv sovjetskih bombardera na velikim visinama. Zbog toga su njegove mogućnosti djelovanja protiv ciljeva koji su velikom brzinom letjeli tik iznad valova bile ograničene. Dodatni problem bili su brodski motrilački radari koji su teško otkrivali zrakoplove na malim visinama jer su imali velike smetnje

(cluttere) zbog odbijanja radarskih zraka od površine mora i/ili kopna.

Na osnovama iskustava iz Falklandskog rata GWS 30 je prošao veće promjene i modernizacije koje su tek djelomično otklonile uočene nedostatke. Iako je britanska ratna mornarica zaključila da je Sea Dart došao do kraja svojih razvojnih mogućnosti i da ne postoje tehničke mogućnosti kako bi ga se prilagodilo novim prijetnjama (recimo nadzvučnim protubrodskim projektilima koji lete na malim visinama), sve do danas je ostao glavnim oružjem razarača klase Sheffield (Type 42).

Analiza djelovanja sustava tijekom Falklandskog rata i tehničke studije njegove neučinkovitosti, koje su provedene neposredno nakon završetka sukoba, pokazale su da britanska ratna mornarica treba potpuno drukčiji protuzračni sustav koji će moći braniti veće područje, ili u ovom slučaju flotu, a ne samo brod (local area defence). Taj je novi sustav prvobitno označen kao Support Defence Missile System (SDMS). Novi koncept obrane predviđao je mogućnost istodobnog djelovanja protiv različitih ciljeva koji dolaze na različitim visinama različitim brzinama. Da bi se ostvarilo

potpuno pokrivanje, sustav bi morao imati veliku brzinu reakcije i veliku brzinu paljbe, ili bolje rečeno, mogućnost istodobnog lansiranja većeg broja vođenih projektila na različite ciljeve koji se približavaju velikim brzinama. Brzina i do met bi morali biti toliki da se osigura obrana flotnog sastava.

Kao najvažniji dio SDMS sustava označen je novi vođeni projektil velike brzine, pokretljivosti i preciznosti kako bi se mogao "nositi" i s najtežim ciljevima. Projektil je zbog više razloga morao dobiti mogućnost okomitog lansiranja. Glavna je mogućnost brze reakcije na ciljeve koji dolaze iz svih smjerova. Druga je mogućnost znatno veće brzine paljbe iz okomitih u odnosu na onu koja se postiže iz klasičnih dvostrukih lansera. Projektil je trebao dobiti i *uplink* koji bi ga tijekom leta na srednjem dijelu putanje povezivao sa sustavom za navođenje paljbe na brodu. Osnovni senzor bi bio višenamjenski MFR (MultiFunction Radar) sposoban motriti zračni prostor i istodobno pratiti više ciljeva i u uvjetima jakog ometanja. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:  
[www.hrvatski-vojniki.hr](http://www.hrvatski-vojniki.hr)



## Razvoj podmorničarstva do konca Prvog svjetskog rata



# Američke podmornice klase H, K, L i M

*Podmornice klase H prva su američka klasa podmornica kojom su u najvećoj mjeri bili zadovoljni svi, od konstruktora preko brodograditelja do samih podmorničara, unatoč tome što su dizel-motori ugrađeni na njima (tipa New London Ship & Engine Company) ostali jednako nepouzdati kao i svi njihovi ugrađ ni prethodnici*

Igor SPICIJARIĆ

Prema prvobitnim planovima američke mornarice, serija podmornica klase H trebala se sastojati od samo tri plovne jedinice, koje su naručene i izgrađene u razdoblju od dvije godine, od 1911. do 1913. Sredinom posljednje godine I. svjetskog rata, američka mornarica dobila je priliku da svoju podmorničarsku flotu iznenada i neplanirano obogati s još šest podmornica toga tipa. Naime, ruska carska vlada svojedobno je naručila izgradnju tih podmornica u američkim brodogradilištima. U međuvremenu u Rusiji je izbila Oktobarska revolucija i na vlast dovela Lenjinove boljševike. Vlada SAD-a odbila je boljševičkoj vladi isporučiti naručene podmornice. Svih šest podmornica koje je naručila carska Rusija izgrađene su u rekordnom roku od 12. svibnja do 23. studenog 1918.

Prve tri originalno naručene jedinice iz serije podmornica klase H dobile su na porincu, uz broj novogradnje i osobno ime, koje je, kao i kod prethodnih klasa, reformom od 17. studenog 1911. bilo zamijenjeno velikim slovom H i progresivno rastućim brojevima od 1 do 9. Prve tri podmornice dobile su svoje kodne

oznake SS 28 (H-1), SS 29 (H-2) i SS 30 (H-3). Podmornice od H-4 do H-9 dobile su na porincu samo kodne brojeve od 147 do 152 uz slovo H. Svih devet podmornica iz klase H preživjelo je rat za vrijeme kojega su služile uglavnom samo za obalnu obranu i nadzor teritorijalnih voda SAD-a te kao vježbovne jedinice za obuku budućih podmorničara. Podmornica SS 28 (ex-Sea-wolf) zbog navigacijske se pogreške 12. ožujka 1920. nasukala u zaljevu Magdalena u Meksiku i potonula, dvanaest dana poslije zbog prodora vode uzrokovanog naletom na podvodnu hrid. Gotovo sličnu sudbinu doživjela je i podmornica SS 30 (ex-Garfish), koja se 16. prosinca 1916. također nasukala, ali je unatoč teškim oštećenjima bila spašena, popravljena i vraćena u službu ratne mornarice.

Svih osam podmornica, osim potonule SS 28 H-1, otpisane su i ras-hodovane tijekom 1922. i 1923.

## Podmornice klase K

Podmornice klase K bile su u biti vrlo slične prethodnoj klasi H i znače prirodnu evoluciju s tek nekoliko poboljšanja, koje je Hollandov pro-

jektjni biro izveo u odnosu na prethodnu klasu H. Najvažnije poboljšanje izvedeno na klasi K jest skoro dvostruko povećanje doplova u površinskoj plovidbi i povećanje doplova od 20 % u podvodnoj plovidbi.

Zbog zahtjeva povećanja doplova na 4500 NM povećan je kapacitet tankova goriva u odnosu na klasu H za 6326 galona, odnosno za 23 940 litara. Uz neznatno povećanje vanjskih gabarita zadržan je isti model propulzije i naoružanja, a posada je povećana s 25 na 28 članova. Američka mornarica naručila je i izgradila ukupno osam podmornica klase K.

Prve četiri podmornice, kao i veliki broj prije njih, na porincu su krštene i osobnim imenom. Druge su nakon reforme iz 1911. godine dobivale samo kodnu oznaku, veliko slovo K s progresivno rastućim brojem od 1 do 8. Gradnja svih osam podmornica te klase započeta je 1912. godine. Prve dvije podmornice s kodnim oznakama K-1 i K-2 porinute su 1913. godine, a ostale od ožujka do srpnja 1914. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:  
[www.hrvatski-vojniki.hr](http://www.hrvatski-vojniki.hr)



Hrvatski vitezovi Reda Marije Terezije (V)

# Adam Franjo Burić (1732.-1803.) Adam Bajalić (1734.-1800.)

*Karijere dvojice hrabrih imenjaka bile su prilično različite: stariji Burić je svoju vojnu biografiju započeo kao obični vojnik, dok je Bajalić već sa šesnaest godina postao kadet...*

Vladimir BRNARDIĆ

**R**ođen 1732. u Banskog krajinu, prilikom njezine reforme i ustrojavanja banskih krajiških pješačkih i konjaničkih pukovnija 1750. stupio je Adam Franjo Burić kao obični vojnik u Drugu bansku krajišku pješačku pukovniju.

S pukovnijom je sudjelovao u Sedmogodišnjem ratu (1756.-1763.), ali nije se posebno istaknuo ni u jednom boju. Nakon izbijanja rata čitava Druga banska pukovnija sudjelovala je u bitci kod Lobositz 1756., a sljedeće 1757. godine borila se kod Praga. Pojedini njezini dijelovi potom su sudjelovali u boju kod Welmína, u prepadu na Nollendorf i jurišu kod Gottleuba, na kraju i u opsadi Schweidnitza. U kampanji 1758. banski krajišnici su se borili kod Dittersbacha, a sljedeće godine kod Meissena i Buchaua. Godine 1760. Druga banska pukovnija borila se kod Strehlena i Torgaua, a sljedeće godine u Saskoj, gdje se istaknula prilikom povlačenja iz Plauena. Posljednje godine rata bila je djelomice stacionirana u Saskoj, a djelomice u Šleskoj i nije sudjelovala u većim akcijama. Ipak, Burić se postupno uspinjao u hijerarhiji vojničkih i dočasničkih

*Adam Franjo Burić od Pournaya s Viteškim križem Reda Marije Terezije. Slika iz Hrvatskog povijesnog muzeja*



činova, pa je nakon dvadeset i dvije godine vojne službe 1772. godine uspio postati časnikom, stekavši čin poručnika. Početkom Rata za bavarsko naslijeđe (1778.-1779.) Burić je promaknut u čin satnika u Prvoj banskoj krajiškoj pješačkoj pukovniji i sa svojom satnijom se pridružio armiji u Češkoj. Tada je napokon dobio priliku iskazati se odvažnošću i hrabrošću i ispuniti želje koje u

Sedmogodišnjem ratu nije uspio ostvariti. Dobio je zapovijed da sa svojom satnijom brani klanac kod Grossaupa. Tijekom čitavog kolovoza Burić je s osobitom spretnošću uspješno branio ovu važnu točku, a odbio je i najteži napad 3. rujna 1778. Tada je sa svojom satnijom krajišnika junački odbio napad čitave neprijateljske bojne i natjerao je u najvećem neredu u bijegu. Zbog toga ga je car Josip II. odlikovao Viteškim križem Reda Marije Terezije i uzdignuo na čast baruna. Odlikovanje mu je službeno dodijeljeno na 12. promociji 15. veljače 1779., a prije toga je Burić u znak priznanja promaknut u čin bojnika. Kad je malo zatim grof Potoczky ustrojio dragovoljački korpus, postao je Burić njegovim zapovjednikom. S korpusom je 14. siječnja 1779. branio položaje između Rosenthala i Bischofskoppea (Biskupská kupa) kod Zuckmantela (današnje češko selo Zlatá Hory) i unatoč pruskim napadima zadržao ih. Kad je 1780. korpus raspušten, Burić je dodijeljen Slunjskoj



krajiškoj pješačkoj pukovnici. Kotar te pukovnije bio je dugo izložen napadima i uznemiravanju Turaka, pa je, kako bi se taj problem riješio na miran način, Burić 1782. izabran za mirovnog poslanika. U tom svojstvu posjetio je turskog zapovjednika Čijuš-agu u Rakovici. Pregovori su završeni uspješno, Turci su prestali napadati, a Burić je bio pohvaljen.

Adam Franjo Burić povukao se 1786. godine u mirovinu s činom potpukovnika, nakon 36 godina vojne službe. Oženio se s Renatom von Schönthal, s kojom je imao sina Ivana Vilima (1794.-1858.) rođenog u Zagrebu, koji je također postao časnik. On je pretekao oca i dogurao do čina podmaršala, a poput oca stekao je Viteški križ Reda Marije Terezije. Adam je umro 27. veljače 1803. u Varaždinu, gdje je i pokopan.

**Burićev imenjak Adam Bajalić** rođen je u Segedinu (Szeged) 1734. i sa 16 godina postao kadet u linijskoj pješačkoj pukovnici Nadvojvoda Ferdinand. Nakon četiri godine napustio je vojnu službu i postao sudac u Virovitičkoj (Berözerskoj) županiji. Četiri godine kasnije, 1758. kao pravnik priključio se Varaždinsko-križevačkoj krajiškoj pješačkoj pukovnici, s kojom je 1760. već kao poručnik sudjelovao u Sedmogodišnjem ratu. Zbog umješnosti i ratne



■ Krajišnici 1796. godine



■ Prikaz bitke kod Handschuhsheima nakon koje je Adam Bajalić odlikovan

vjешine ubrzano je nakon rata promaknut u čin satnika-poručnika 1768., satnika 1773. i tijekom posljednjeg pohoda protiv Prusa u Ratu za bavarsko naslijeđe (1778.-1779.), nakon okršaja kod Dittersbacha (Jetricovice), u čin bojnika. U tom činu istaknuo se u još nekoliko navrata. Dana 30. srpnja 1778. sa svojom bojnom zarobio je prusku posadu na položaju Ober-Kezelsdorf. Sljedeće godine hrabro se ponio kod Rückersta i 20. veljače odbio neprijateljski napad. Godine 1783. postao je potpukovnik u Slunjskoj krajiškoj pješačkoj pukovnici, a 1787. tijekom podizanja Zemaljskih obrambenih divizija (Landes-Defensiv-Divisionen) postavljen je u 2. diviziju slunjskog okruga. U Turskom ratu (1788.-1790.) koji je uslijedio, isticao se često, posebno kod obrane postaje kod Široke Rijeke 1788., Dermoljeva 1789. i Velike Kladuše, gdje je natjerao u bijeg brojčano nadmoćniji turski odjel od 6000 Turaka pod vodstvom Ibrahim-bega Beširevića. U veljači 1789. promaknut je u čin pukovnika i imenovan zapovjednikom Slunjske pukovnije. Iste godine s dvije bojne držao je okolicu Krstinje prema Turcima, a u jednom okršaju kod Dermoljeva lakše je ranjen. Sljedeće 1790. godine car ga je zbog zasluga uzdignuo na čast baruna.

U ratu protiv Francuske, od 1793. promaknut u čin general bojnika Bajalić je zapovijedao brigadom u vojsci pod zapovjedništvom pod-

maršala Petra Vita Gvozdanovića na Rajni, gdje se istaknuo u bitci kod Handschuhsheima nedaleko od Heidelberga 24. rujna 1795. Sa četiri bojne i dvije satnije pješaštva te šest eskadrona konjaništva držao je on na dan boja na desnoj obali rijeke Neckar s jednim dijelom pješaštva Neunheim i Handschuhsheim, dok je drugi dio pješaštva i čitavo konjaništvo bilo kod Heidelberga. Francuzi su napali Handschuhsheim, ali su ih četiri satnije iz Bajalićeve brigade zadržale dovoljno dugo dok ih general Bajalić s pet satnija i dva topa nije napao s desnog boka i odbacio prema Dosenheimu. Odmah zatim poslao je jednu bojnu kao pojačanje u Handschuhsheim i potom je sve te postrojbe usmjerio prema Dosenheimu i Schriesheimu. Na juriš je zauzeo oba mjesta i natjerao Francuze na povlačenje i na taj način odlučio o pobjedi na toj točki. Za svoj izniman pothvat kod Handschuhsheima Bajalić je odlikovan Viteškim križem Reda Marije Terezije koji mu je dodijeljen na 36. promociji 11. listopada 1795.

S podmaršalom Gvozdanovićem premješten je u armiju u Italiji, ali kao ni on u svojim pothvatima nije imao sreće, već je 1797. pao u francusko zarobljeništvo. Po povratku promaknut je 1797. u čin podmaršala i umirovljen, čime je završila slavna karijera ovoga hrabrog vojnika. Adam Bajalić umro je nakon tri godine mirovine, 5. lipnja 1800. u Karlovcu. ■

### Padraic Kenney: "Breme slobode - Istočna Europa nakon 1989. godine", Srednja Europa, Zagreb, 2007.

Premda je pitanje Istočne Europe ulaskom većine tih zemalja u Europsku uniju postalo pomalo "passé", vrijedno je istaknuti neke novoobjavljene knjige koje tematiziraju tu regiju mimo dnevopolitičkih problematiziranja. Knjiga "Breme slobode" opsežna je studija postkomunističke Europe iz pera američkog povjesničara Padraica Kenneya. Autor je prikazao revolucionarne promjene što su zahvatile Srednjoistočnu Europu, područje od Baltičkog do Jadranskog i Crnog mora, s propašću komunizma 1989. godine.



Petnaest država regije izišlo je te godine iz komunizma i krenulo nesigurnim stazama tranzicije prema budućnosti. Kod nekih se naziru naznake hepienda ulaskom u Europsku uniju, dok su druge zaglubile u ratu, nacionalizmu i genocidu, korupciji i drugim nedaćama tranzicijske svakidašnjice. Autor govori o procesu jačanja nacionalnih osjećaja i bolnim preispitivanjima vlastite prošlosti u istočnoeuropskih nacija, sazrijevanju demokracije, kao i o teškoćama tranzicije i puta prema euroatlantskim integracijama. Relativno velik dio knjige posvećen je "misteriju Jugoslavije", prateći raspad te države i procese koji su uslijedili.

Kenney pokušava odgovoriti na temeljna pitanja vezana uz povijest Istočne Europe, a posebno uz rekonstrukciju država koje su izišle iz socijalističkog sustava i postale dio EU-a. Osnovno pitanje knjige jest: Je li to i kraj povijesti Istočne Europe kao cjeline?

Mirela MENGES

### FILMOTEKA

#### Blade Runner (DVD)

- američki akcijski (5 DVD-a)
- redatelj: Ridley Scott
- distributer: Continental film
- gl. glumci: Harison Ford (Rick Deckard), Ruther Hauer (Roy Batty), Sean Young (Rachael)



Kad se ljudi potrudu, pa izdaju jedan film na čak pet DVD-a... Taj je film toliko važan u kolektivnoj svijesti znanstveno-fantastičnog filmskog miljea da mu, moram priznati valja odati poštovanje. Na pet diskova ima pet verzija filma. Od nikad viđene radne, s drukčijom naracijom i glazbom, preko američke i međunarodne kinoverzije iz 1982. i tzv. directors cut iz 1992., pa sve do, specijalno za ovo izdanje uređene, nove redateljeve verzije s produženim scenama i poboljšanim zvukom. Uz to, ovo izdanje donosi još devet sati bonus materijala! Uz obilje audiokomentara, kinonajava, promidžbenih materijala i izbačenih scena, izdavači su uspjeli skupiti i deset dokumentarnih filmova o nastanku i značenju *Blade Runnera*. Posebno se ističe dugometražni film *Opasni dani: Stvaranje Blade Runnera*, kojem je dodijeljen čak cijeli jedan disk. U njemu glumačka i filmska ekipa te kritičari i kolege redatelji pružaju dubinski uvid u film - od njegovih književnih korijena i začetka kroz proces dodjele uloga, produkcije, nacрта i specijalnih efekata do njegove kontroverzne ostavštine i ključnog mjesta u holivudskoj povijesti. Britanski Rolling Stone kaže da je ovo najbolje DVD izdanje godine. To me je sjetilo opaske, u domaćem i stranom tisku često prepisivane kako je *Blade Runner* zasjenio, odnosno "značenjem nadmašio" Kubrickovu *2001 Odiseju* u svemiru. Za ljubitelje Ridleya Scotta da, ali ja ću se frenetični kubrickovac založiti da ovogodišnjim najboljim DVD izdanjem proglasim Kubrickov boxet od pet filmova.

Leon RIZMAUL

### Mesija i "mesije" novog doba

Argentinskog nogometaša Lionela Messija nedavno je, nakon izvrsnog nastupa u španjolskoj ligi, jedan oduševljeni novinar proglasio novim "mesijom"! U tom stilu odmah su naslovi preplavili naslovnice diljem svijeta. Mnogi novinari i urednici u zemljama tradicionalne (post)kršćanske civilizacije nisu ni svjesni punog značenja pojma "Mesija" ni njegova stvarnog sadržaja, a ipak je on u uporabi kao sinonim za "božanstvenu veličinu". Zato se događa da ga ponekad "prišiju" i tzv. zvijezdama sporta, estrade, mode... - "božanstvima" novoga doba. Tako globalni idoli samim svojim životom postaju jedinstvena poruka, message, kao najčešća vijest i sadržaj u medijima danas! Kršćanin se zato često pita: Gdje je Mesija u suvremenoj kulturi, javnosti i medijima? Zašto se čini kao da je protjeran? Je li to možda osveta trgovaca i bankara, zato što ih je On istjerao iz Hrama? Ili kazna onima što ne dopuštaju da im se i Crkvu (i duše) pretvori u tržište, tj. ne popuštaju da se "svetom Tržištu" klanjaju kao božanstvu? I zašto se uopće stvara pojmovna zbrka kad nitko od ljudi ne zaslužuje mesijanski pridjev? Jer Mesija (hebrejska i aramejska riječ, kao i grčka Krist) znači "Pomazanik". U apostolsko je doba taj naziv postao Isusovim vlastitim imenom i preuzeo sadržaj iz drugih naslova koji su mu bili primjereni. No, što je najvažnije, taj je naziv sretno naglašavao duboku vezu koja je Isusovu osobu povezivala s tisućugodišnjim nadanjem židovskog naroda usredotočenim na očekivanje Mesije. A tu je nadu osobito snažno izražavala židovska eshatologija u svezi s uspostavom kraljevstva Božjega. Isusovi slušatelji, zapanjeni njegovom svetošću, vlašću i moći - gledajući čuda koja je činio ("slijepi progledaju, hromi hode, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju, siromasima se navješćuje Evanđelje" - Mt 11,5) - pitaju se "da nije on Mesija". Slično mu je pitanje i Ivan poslao iz zatvora (v. Mt 11,2-11). Isus sam sebi nikada ne daje taj naslov, ali ga i ne odbija, već ga tumači i daje mu transcendentno značenje. Zato taj naslov poslije njegova uskrsnuća postaje Isusovo vlastito ime, a oni koje je spasio s pravom nose ime "kršćani" - oni koji su Kristovi. No, po primjeru Ivana Krstitelja, samo čovjek proročkog duha može svojim riječima i životom pokazivati i otkrivati drugima Mesiju. Jer Ivan nije bio "TRSKA koju vjetar ljulja" (držao se načela i principa - i platio ih glavom - zato mu je ime do danas sveto), nije bio pripadnik JET-SETA ("zvijezda" s naslovnih stranica), bio je PRO-ROK (ljude je privodio Bogu) i oštro je osuđivao POROK! Zato Isus reče za njega: "Zaista, kažem vam, između rođenih od žene ne usta veći od Ivana Krstitelja" (Mt 11,11). Dakle, tko hoće participirati u Kraljevstvu, mora prihvatiti muku i križ ("Blago vama kad vas zbog mene pogrde!"). Kršćanin na početku 21. st., da bi bio uvjerljiv, ne smije biti duhovni klon novopoganske kulture ni sljedbenik mnoštva novodobnih "messija", već proročki svjedok božanskog Mesije!

Andelko KAČUNKO



**17. prosinca 1830.**

### Umro Simon Bolivar

Venecuelski vojskovođa i državnik te **borac za neovisnost južnoameričkih država od španjolske vlasti**. Rođen je 1783. u Caracasu u imućnoj aristokratskoj obitelji. Školovao se u Europi, gdje se 1804. upoznao s liberalnim mislima Voltairea, Rousseaua i dr. Vrativši se kući, odlučio se boriti protiv španjolske vlasti u Venezueli, odakle je 1811. izgnan na Jamajku i Haiti, gdje je napisao životno djelo **Pisma s Jamajke**. Nakon povratka u Srednju Ameriku zalagao se za rušenje španjolske vlasti. Španjolsku vojsku porazio je 1819. kod Boyaca i postao **predsjednik novostvorene Republike Velike Kolumbije**, u kojoj su i **Venezuela i Ekvador**. Pet godina poslije poveo je revolucionarni pokret i u **Peruu**, a iduće godine je od južnog Perua stvorena nova država - **Bolivija**. Tada je bio na vrhuncu moći i vladar gotovo cijele Srednje Amerike. Zbog separatizma lokalnih moćnika propao je Bolivarov plan o stvaranju sjedinjenih srednoameričkih država sa zajedničkom središnjom vlašću i službenim španjolskim jezikom. Kad je umro od tuberkuloze, u većini srednoameričkih država vođen je rat, a on je bio nepopularan i smatran diktatorom. Danas ga u tim državama iznimno cijene, smatraju **ocem nacije** i nazivaju **Bolivar Osloboditelj**.

**18. prosinca 1916.**

### Završena bitka za Verdun

Jedan od najvećih sukoba I. svj. rata zbio se tijekom **1916. godine** duž rijeke Meuse, gdje se nalazi niz fortifikacijskih tvrđava, među kojima i **Verdun**. U veljači je **njemački general Erich von Falkenheydn** okupio vojsku, želeći poraziti oslabljenu francusku vojsku. Nijemci su osvojili većinu strateških točaka napredujući nekoliko kilometara. U gotovo izgubljenoj situaciji **francuski general Petain** se s dva korpusa probio do Verduna i uspostavio obranu, koja je uspješno zadržala niz pješačko-topničkih ofenziva, onemoćivši njemački plan o brzom završetku sukoba. **Njemački car Wilhelm II.** odlučio je pomoći Austro-Ugarskoj i velik dio postrojbi prebacio u Galiciju, gdje su Rusi predvođeni **generalom Brusilovim** pomaknuli bojišnicu oko stotinu kilometara. Nijemci su pomogli u slamanju ruske ofenzive, ali su Francuzi kod Verduna prešli u protuudar te osvojili izgubljena područja. Falkenheydn je smijenjen, a na njegovo mjesto postavljen je general **Paul von Hindenburg**. Francuzi su 15. prosinca osvojili gotovo sva ranije izgubljena područja i **18. prosinca zaključili konačnu pobjedu**. U bitci je poginulo između 600 i 700 tisuća vojnika na obje strane, a poprište oko Verduna pretvoreno je u **spomen-područje**. Leon RIZMAUL



## WEB INFO

[www.filmski.net](http://www.filmski.net)



Premda nije riječ o vojnom ili nekom tematski sličnom siteu, **www.filmski.net** zanimljiv nam je jer redovito obrađuje filmove koje produkcijski potpisuje MORH. Iako ti filmovi redovito zaslužuju nagrade i javne pohvale, mediji su nekako neskloni prečestom objavljivanju uspjeha i novosti s tog područja. Zašto je to tako, teško je reći, no na spomenutim stranicama svojevrsnog filmskog webzina biranim se riječima govori o filmu **Svi su pozvani, rijetki su odabrani** o Bojni za specijalna djelovanja i filmu **In medias res** o ulozi kanadera i njihovih hrabrih posada u borbi protiv požara. Štoviše, autori su sa žaljenjem utvrdili da hrvatska publika upravo ta dva filma neće imati priliku gledati na filmskim platnima diljem Lijepe Naše, za razliku od kojekakvih slatkastih holivudskih nazovispektakla. Naravno, **filmovi iz MORH-ove produkcije na siteu se nalaze u rubrici Dokumentaraca**, gdje se mogu pronaći i ostali osvrti na slične uratke. Nadamo se tek da se ta lijepa tradicija koju su pokrenuli urednici sitea neće prekinuti u sljedećim godinama. Pa onda možda i ostali mediji pokažu više zanimanja...

Neven MILADIN

MINISTARSTVO OBRANE RH  
GLAVNI STOŽER OS RH

**ORKESTAR HV**

**BOŽIĆNI KONCERT**

Dirigent:  
**TOMISLAV FAČINI**  
Solisti:  
**VESNA PISAROVIĆ**  
**JACQUES HOUDEK**  
Grupa "Rivers" i Boško Petrović

Dramski monolog:  
**Goran Navojec**

Gesti:  
**Klapa HRM „Sv. Juraj“**

Program:  
*Hrvatske i svjetske Božićne pjesme*

**Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog**  
**srijeda, 19. prosinca 2007. u 20 sati**

Informacije i rezervacije 45 68 577 ili 37 86 772

BLAGOSLOVLJEN BOŽIĆ  
I  
USPJEŠNU 2008. GODINU



 **KROKO**  
INTERNATIONAL

